

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

13 december 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de zonevreemde woningen

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Moeskroen

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van mobiele gsm-masten

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de ruimtelijke mogelijkheden voor de uitbouw van pijp- en buisleidingstransport in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw en tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de mogelijke onteigening van 183 woningen in Hoboken voor de creatie van een bufferzone

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het voorstel tot volledig verbod van het verbranden van snoeihout

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het LIJN-project in Huldenberg

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de eindverwerking van afval in Vlaanderen en de realisatie van voorbehandelingsinstallaties

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 13 december 2001

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.29 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de zonevrije woningen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de zonevrije woningen.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb een concrete vraag over de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan in het buitengebied met nogal wat zonevrije woningen.

Berichten van de Arohm, afdeling Ruimtelijke Planning, hebben bij verscheidene Vlaamse gemeenten voor enige verwarring gezorgd. Het gaat over het opstellen van een inventaris van alle zonevrije woningen en het uitwerken van een ontwikkelingsperspectief aan de hand van een gebiedsgerichte benadering. Het gewijzigde decreet op de zonevrije woningen bepaalt dat de gemeenten die uiterlijk op 1 mei 2006 niet beschikken over een ruimtelijk uitvoeringsplan de verguningsbevoegdheid voor de zonevrije woningen verliezen ten voordele van de provincie. Het decreet voorziet evenwel in een basisrecht voor alle zonevrije woningen in Vlaanderen, waardoor instandhouden en heropbouwen mogelijk wordt.

Dat decreet werd enkele maanden geleden goedgekeurd.

Onlangs echter wilde de Arohm de gemeenten de keuze laten of ze al dan niet het probleem van de zonevrije woningen aanpakken in kader van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Als de gemeente beslist daar niet op in te gaan, moet er in het kader van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan geen gedetailleerd onderzoek over zonevrije woningen gebeuren. Volgens de Arohm kan het volstaan om aan te geven over hoeveel en over welke soort woningen het gaat. Dat heeft wel tot gevolg dat bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan of RUP niet kan worden uitgegaan van een gebiedsgerichte benadering. Het door de gemeente op te maken uitvoeringsplan dat de zonevrije woningen zal omvatten, kan dan enkel een bevestiging zijn van het decreet afgestemd op de bestaande gewestplanbestemmingen. Verschillende ontwikkelingsperspectieven voor de woningen gelegen in het agrarisch gebied zijn zonder een gebiedsgerichte benadering niet mogelijk.

Graag had ik de minister de volgende vragen gesteld. Een : is de minister op de hoogte van de nieuwe interpretatie van de Arohm met betrekking tot de aanpak van de zonevrije woningen bij een gemeentelijk structuurplan ? Twee : moeten de gemeenten de zonevrije woningen opnemen in het gemeentelijk structuurplan, of maken de gemeenten beter een bijzonder plan van aanleg op ? Drie : moeten de gemeenten de zonevrije woningen opnemen in een ruimtelijk uitvoeringsplan ? Hoe moeten de gemeenten daarbij tewerk gaan ? Moet men een opsomming geven en op een kaart elke woning aanduiden die als zonevrij wordt beschouwd ? Vier : biedt het gewijzigde decreet op de ruimtelijke ordening voldoende rechtszekerheid voor de zonevrije woningen in niet-kwetsbare gebieden en moet men in een gemeentelijk structuurplan de zonevrije woningen niet langer vermelden ? Hoe zit het dan

De Roo

met de kwetsbare gebieden ? Deze vragen komen van gemeenten die met de opmaak van structuurplannen bezig zijn.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, op de eerste vraag wil ik antwoorden dat ik als bevoegd minister op de hoogte ben van de problematiek en van de aanpak van de administratie.

Na goedkeuring van het wijzigingsdecreet van 13 juli 2001 heeft mijn administratie een nota met een voorstel van werkwijze overgemaakt. Die nota dateert van 13 september. In een brief van 20 september heb ik me met de inhoud akkoord verklaard. Op basis van deze – conform de opmerkingen van mijn kabinet – gewijzigde nota, voert mijn administratie het overleg met de gemeenten over deze problematiek.

Wat de tweede vraag betreft, kan ik zeggen dat artikel 11 van het decreet van 13 juli 2001 het volgende voorschrijft : 'voor het einde van het zesde jaar na de inwerkingtreding van dit decreet stelt de Vlaamse regering vast welke gemeenten niet beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat de stedenbouwkundige voorschriften bepaalt inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer van woningen, waarvoor thans de bepalingen van artikel 145 bis van toepassing zijn. (...) in die gemeenten [worden] de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingvergunning in eerste aanleg ingediend bij en beslist door de bestendige deputatie van de provincie. In dat geval worden alle taken van de gemeente inzake vergunningsverlening overgenomen door de provincie.'

Mijnheer De Roo, in het decreet dat u mee hebt goedgekeurd, wordt dus expliciet naar een ruimtelijk uitvoeringsplan als planningsinstrument verwezen. Een ruimtelijk uitvoeringsplan wordt steeds opgemaakt in uitvoering van een structuurplan. Daarom zijn beleidsbeslissingen over de problematiek van de zonevreemde woningen in een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan noodzakelijk. Niettegenstaande de globale decretale regeling blijft de methodiek van een planmatige benadering in het kader van het gemeentelijk structuurplanningsproces, zoals voorgesteld in de brochure 'Gebiedsgericht beleid voor zonevreemd wonen. Handleiding voor de gemeente', in principe gelden.

Als de gemeente echter de voorschriften uit de vigerende decretale uitzonderingsbepaling wenst te respecteren, kan de planmatige benadering via het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan evenwel sterk worden vereenvoudigd. In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt voor de zonevreemde woningen gelegen in niet-kwetsbare gebieden in het richtinggevend en bindend gedeelte naar de bepalingen van het decreet verwezen. Voor de woningen gesitueerd in kwetsbare gebieden kunnen de gemeenten richtinggevende suggesties met betrekking tot de ontwikkelingsmogelijkheden van deze woningen formuleren naar de hogere, bevoegde overheden. Uiteraard moet ook in het informatief gedeelte van het structuurplan een inzicht worden gegeven in de globale problematiek van de zonevreemde woningen in de gemeente. Het is dus niet mogelijk of gewenst om deze problematiek door middel van een bijzonder plan van aanleg aan te pakken.

De derde vraag luidt of de gemeenten de zonevreemde woningen moeten opnemen in een ruimtelijk uitvoeringsplan. Er werd gevraagd hoe de gemeenten dan precies te werk moeten gaan. Ze moeten de problematiek van de zonevreemde woningen opnemen in een ruimtelijk uitvoeringsplan of in verschillende uitvoeringsplannen. De brochure die de administratie heeft opgesteld, kan worden gebruikt als richtinggevend hulpmiddel.

Indien de gemeente de decretale regelgeving voor de niet-kwetsbare gebieden niet verder wenst te verfijnen, kunnen deze ruimtelijke uitvoeringsplannen de vorm krijgen van contourenplannen voor een deelruimte met daaraan gekoppeld de voorschriften zoals ze in het decreet van 13 juli 2001 zijn vastgelegd. Het basisprincipe van de subsidiariteit sluit bovendien niet uit dat de gemeente in haar gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een visie formuleert over zonevreemde woningen gesitueerd in de kwetsbare gebieden. Meestal zal echter moeten worden geconcludeerd dat de problematiek beter op provinciaal en gewestelijk niveau wordt benaderd. Het is niet de bedoeling de gemeenten het initiatiefrecht met betrekking tot evidente gevallen te ontnemen. Daarom kunnen de gemeenten afhankelijk van de resultaten van specifieke overleg eveneens gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken voor zonevreemde woningen gelegen in kwetsbare gebieden. Deze ruimtelijke uitvoeringsplannen verschaffen tot op het niveau van het perceel duidelijkheid over de specifieke stedenbouwkundige voorschriften voor de zonevreemde woningen in kwestie.

Van Mechelen

U vroeg of het gewijzigde decreet op de ruimtelijke ordening voldoende rechtszekerheid biedt voor de zonevreemde woningen en of men in een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan de zonevreemde woningen niet langer moet vermelden ? Indien de gemeente de problematiek van de zonevreemde woningen niet zou vermelden in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, beschikt de gemeente niet over een basis om ruimtelijke uitvoeringsplannen op te maken voor de zonevreemde woningen in de gemeente. Conform artikel 11 van het decreet van 13 juli 2001 verliest de gemeente op termijn haar vergunningsbevoegdheid aan de provincie.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : De minister heeft tamelijk snel gesproken.

De voorzitter : U zult een kopie van het antwoord en van het verslag krijgen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Moeskroen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Moeskroen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is niet de eerste keer dat ik het over deze problematiek heb in deze commissie. Het RSV voorziet in grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden waarbij afspraken worden geformuleerd over de ruimtelijke structuur en over belangrijke ontwikkelingsprojecten. Het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Rijsel-Roubaix-Tourcoing-Moeskroen is erkend.

Mijnheer de minister, ik heb u al een paar keer ondervraagd via schriftelijke vragen en vragen om

uitleg over de plannen van de burgemeester van Moeskroen om een groot winkelcentrum in Moeskroen in te planten. Ik zal het hier niet over de problematiek van de mobiliteit hebben, maar dat een handelscomplex van 90.000 vierkante meter op een site van 100.000 vierkante meter op tien minuten van het centrum van Moeskroen en van het centrum van Kortrijk een enorme ruimtelijke impact zal hebben, staat buiten kijf.

Het project staat eigenlijk haaks op het kernversterkend beleid dat wij voeren via het RSV. U kunt natuurlijk zeggen dat het om Wallonië of het buitenland gaat, maar aan de andere kant doet de federale regering evenals Wallonië toch ook duidelijke inspanningen in verband met het kernversterkend stedelijk beleid.

Mijnheer de minister, meer dan een jaar geleden heb ik gevraagd dat u overleg zou plegen met uw Franstalige collega. U hebt toen geantwoord dat het nog te vroeg was, maar dat u wel bereid was om op het juiste ogenblik overleg te plegen. Ondertussen is er een stedenbouwkundig attest afgeleverd door de Waalse minister van Ruimtelijke Ordening. Als we de beslissing en de overwegingen lezen, dan merken we op dat de overwegingen van de administratie allemaal negatief zijn. Enkel het laatste zinnetje is positief. Toch is er een attest afgeleverd. De bouwaanvraag is lopende en de bouwvergunning zal waarschijnlijk worden afgeleverd in februari of maart 2002.

De ruimtelijke problematiek in de context van het grensoverschrijdend stedelijk netwerk is enorm. Daarom wil ik enkele concrete vragen stellen. Wat is de stand van zaken in verband met de uitwerking van het grensoverschrijdend stedelijk netwerk dat in het RSV staat ? De afbakening van de stedelijke gebieden staat daar waarschijnlijk ook mee in verband. Daar mag ik hier echter geen vraag meer over stellen. Er kan ons natuurlijk moeilijk worden verweten dat we de kwestie nog eens aanhalen als blijkt dat de zaken niet in orde komen. De minister heeft in november 2001 immers beweerd dat het allemaal in orde zou komen.

Een stedenbouwkundig attest is toch een belangrijke procedurestap. De minister had zich geëngageerd om overleg te plegen met zijn Waalse collega. Is er ondertussen overleg geweest of moet dat er nog komen ? Indien er al overleg is geweest, wat waren de resultaten daarvan ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, deze situatie moet worden uitgeklaard. Uw Waalse collega heeft een beslissing genomen die ingaat tegen alle adviezen en belangen. Het gaat hier over grensoverschrijdende samenwerking, over akkoorden en afspraken. Men kan toch verwachten dat dit onder redelijke mensen op een redelijke manier kan worden uitgepraat. Er wordt altijd gezegd dat het zal worden opgevolgd. In de streek merken we daar weinig van. Ik sluit me dan ook graag aan bij de vraag van de heer Decaluwe. Zijn er contacten en hoe gebeurt de opvolging ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ingevolge de staats-hervorming is Ruimtelijke Ordening een gewestelijke bevoegdheid geworden. Eigenlijk zou u minister Foret moeten interpellieren, maar dat zou bijzonder moeilijk zijn.

Tot vandaag heeft de afdeling Ruimtelijke Planning, zoals ik tijdens de begrotingsbespreking duidelijk heb gemaakt, prioritair werk gemaakt van de afbakening van de stedelijke gebieden. Uit uw vraag om uitleg inzake de afbakening van de stedelijke gebieden in relatie tot het gemeentelijk structuurplan, die werd behandeld tijdens de commissievergadering van 19 april 2001, leid ik af dat u het helemaal eens bent met het feit dat aan de betreffende stedelijke afbakening absolute prioriteit wordt gegeven.

De afbakening van het stedelijk gebied Kortrijk is opgenomen in een eerste reeks van afbakeningsprocessen. Dat proces is op dit moment afgerond, net zoals de afbakening van het stedelijk gebied Aalst. De afbakening van de overige groot- en regionaalstedelijke gebieden, zoals Mechelen, Sint-Niklaas, Turnhout, Lokeren, enzovoort, komt vandaag op volle snelheid.

Mijnheer Decaluwe, u weet dat we voor het bijzonder belangrijke gebied Kortrijk een gewestplanwijziging hebben goedgekeurd op 1 mei 2000. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen van 1997 werden de grensoverschrijdende stedelijke netwerken geselecteerd omdat ze structuurbepalend zijn voor Vlaanderen. Deze uitwerking moet leiden tot een ruimtelijk beleidskader voor afstemming en samenwerking tussen de stedelijke gebieden onderling, en met het buitengebied in het stedelijk netwerk. Bij de uitwerking van de stedelijke netwerken is de afstemming op en het structureel overleg met de andere betrokken bestuursniveaus in Vlaanderen essentieel. Dat is uiteindelijk onze ver-

antwoordelijkheid, buiten Vlaanderen is dat iets minder evident.

Tot op heden werd de uitwerking van de grensoverschrijdende stedelijke netwerken niet opgestart omdat het voor de hand ligt dat we eerst deze stedelijke gebieden afbakenen. Op dit ogenblik verzet de administratie Ruimtelijke Ordening ontegenwoordig veel werk om te proberen in 2002 de meeste van deze afbakeningsprocessen, met uitzondering van het stedelijk netwerk Antwerpen, rond te krijgen. Ook het Brusselse netwerk moet nog worden afgebakend.

Het afbakeningsproces van Aalst en Kortrijk is inmiddels afgerond en dat van de overige groot- en regionaalstedelijke gebieden is op kruissnelheid gekomen. Het is dan ook logisch dat we ons volgend jaar gaan bezighouden met de stedelijke netwerken. We ronden eerst de processen af die we hebben opgestart, daarna proberen we te anticiperen op de netwerken. Daarvoor zijn budgetten gepland, dus de opdrachten kunnen worden gegeven. Het spreekt voor zich dat een van de belangrijke netwerken de uitwerking is van een grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk, Rijsel, Roubaix, Tourcoing en Moeskroen.

We hebben op 23 december 1999 in deze commissie gepraat over de contacten met onze Waalse vrienden naar aanleiding van een vraag om uitleg van u. Er was ook de schriftelijke vraag van u van 12 mei 2000. Ik heb niet nagelaten de noodzaak tot overleg aan te kaarten. Overleg heeft alleen maar zin als er concrete dossiers voorliggen. Er was een Benelux-ministeriële werkgroep Ruimtelijke Ordening op 30 oktober 2000, waarop mensen van mijn administratie aanwezig waren. Er was in juni 2001 een onderhoud met de secretaris-generaal van de Benelux, de heer Baldewijns, om daarover te praten. Op 13 en 14 juli was er een informele minister-raad onder het voorzitterschap van minister-president Van Cauwenberghe. Er is dus al veel gepraat. Ik durf veronderstellen, mijnheer Decaluwe, dat ook de burgemeester van Kortrijk hierover ooit contact heeft gehad met de burgemeester van Moeskroen.

De heer Carl Declauwe : Dat is hopeloos. We rekenen op u, mijnheer de minister.

Minister Dirk Van Mechelen : Er werd veel gepraat, maar ik kan enkel vaststellen wat u zelf hebt vastgesteld. In verband met de gevolgen inherent aan het oprichten van megacentra, is het misschien interessant om te wijzen op een nieuw initiatief.

Dat is het fameuze Trade-project, dat een onderdeel vormt van het Europese Interreg II C-pro-

Van Mechelen

gramma. Ik geef daar meteen iets meer informatie bij, want bij mijn weten is dit in deze commissie nog nooit ter sprake gekomen.

In februari van dit jaar is er in dat verband een prachtig einddocument opgesteld. Dit Trade-document vormt eigenlijk het kader waarbinnen de gesprekken zouden moeten verlopen. Het gaat over de transnationale coördinatie bij het vestigen van grootschalige detailhandelsbedrijven. Dit is dus op maat gemaakt van het dossier waarover we praten. Een aantal specialisten, de heer Blatt en mevrouw Von Reisseck, hebben dat einddocument opgesteld.

De hele problematiek van transnationale coördinatie bij het vestigen van grootschalige detailhandelsbedrijven is in beeld gebracht naar aanleiding van een voorbeeld van de factory outlet centers in het Belgisch-Duits-Nederlands grensgebied. U kent daar ongetwijfeld de voorbeelden van. Daarbij heeft men geprobeerd om een soort methodologie te ontwikkelen voor het behandelen van dergelijke problemen. Het is belangrijk erop te wijzen dat deze nota inzake methodologie ervan uitgaat dat de implementatie ervan op vrijwillige basis gebeurt. Daarmee heb ik meteen de kwetsbaarheid van de methodologie aangegeven.

Ik lees even een gedeelte voor uit de inleiding van de nota. 'Als gevolg van de territoriale effecten van de globalisering en de liberalisering van de economie komen de lokale en de regionale overheden en de ruimtelijke ordening voor almaar grotere uitdagingen te staan. Nu is een uit vrije concurrentie voortvloeiend dynamisch bedrijfsleven wel aangegeven, maar dit mag niet ten koste gaan van de aan ruimtelijke ordening en maatschappelijke samenhang gerelateerde behoeften. Een gestructureerd duurzaam vestigingsbeleid stuit in de ruimte op ondernemers en concurrentiegerichte strategieën.'

De dialectiek van dit verhaal is eigenlijk de volgende. Op dit moment zijn we in dit land aan het federaliseren en proberen we de bevoegdheden in het kader van de subsidiariteit – zeker wat betreft ruimtelijke ordening – bij dat beslissingsorgaan te leggen dat het dichtst aanleunt bij de burger. Voor het vergunningenbeleid is dat ongetwijfeld de gemeente. Voor gemeenteoverschrijdende planning is dat ongetwijfeld de provincie. Voor de grotere gehelen en de grote lijninfrastructuur is dat natuurlijk het gewest. Tegelijk met die evolutie worden we geconfronteerd met een economie die globaliseert en die natuurlijk op een compleet andere ma-

nier begint te voldoen aan inplanting en exploitatie van centra. Eigenlijk baseert men zich hierbij ook op bewegingen die zich hebben voorgedaan in Noord-Amerika en die men in kaart brengt. Wij zijn gewoon van te werken met de kleine middenstanders of met de kleine grootwarenhuizen. Maar ook de dienstensector en de aanleveringssector gaan steeds meer naar een superglobalisatie, waardoor we ook geconfronteerd worden met de problematiek van die megacentra. Die bevoegdheidsopdeling leidt ertoe dat men in een normale ruimtelijke benadering in Vlaanderen naar een compleet andere aanpak zou gaan, en vooral naar een compleet andere vorm van openbaar onderzoek. De grens vormt bij wijze van spreken een firewall, waardoor men aan de andere kant kan doen wat men wil doen. U hebt gezegd dat het hopeloos is, maar dat geldt gedeeltelijk ook voor mij.

Deze Trade-benadering, die ik daarnet naar voren heb gebracht, gaat uit van een aanpak op vrijwillige basis. Er wordt uitdrukkelijk gesteld dat de implementatie ervan moet gebeuren binnen de eigen regelgeving. Voor Vlaanderen is dat dus de Vlaamse regelgeving, en voor Wallonië de Waalse regelgeving. De Trade-benadering gaat uit van het behoud van de eigen bevoegdheid en de eigen procedures. Dat is zeker niet onbelangrijk in dit debat. Het gaat hier om de procedures van de betrokken lidstaten of regio's. De concrete beoordeling van een vergunningendossier blijft dus, ook uitgaande van deze nota, in elk geval de bevoegdheid van het Waals Gewest. Dit is eigenlijk het probleem of het heikel punt. Dit heeft dus een institutionele aard. Mijnheer Decaluwe, ik denk dat men hierover zelfs geen belangenconflict tot stand kan brengen. Bij mijn weten is er in de huidige conceptie van de Grondwet en van de staatsvormingen geen wetelijk of juridisch instrumentarium om de bevoegde Waalse minister tot een dwingend overleg te dwingen.

Wat de grond van de zaak betreft, is het inderdaad zo dat er een gunstig attest tot stand is gekomen. We hebben daar opnieuw onze bezwaren tegen geopperd. Ik heb wat dat betreft, nogmaals de Waalse minister Foret en burgemeester Detremmerie uitgenodigd om op 15 januari, dus vóór het afleveren van de bouwvergunning, van gedachten te wisselen.

Ik ben inderdaad bijzonder bezorgd over de mobiliteitseffecten en de economische effecten die dit op Vlaanderen zal hebben. Men mag niet verder op deze deloyale manier te werk gaan. Terzake moet er een structureel overleg tot stand komen. Ik heb dit tijdens de begrotingsbesprekingen nadrukkelijk gezegd. Wij willen selectief omgaan met alle Euro-

Van Mechelen

pese en internationale contacten. Aan het Beneluxoverleg hecht ik wel veel waarde. Alle betrokken actoren, het Brussels, Vlaams en Waals Gewest, Nederland en Luxemburg zitten er rond de tafel. Als dit een praatbarak blijkt waarin men bij de eerste de beste vergunning niet bereid is om enige inhoudelijke feedback te geven, dan verlaten we eventueel dit overleg. Het spijt me voor de heer Baldewijns, die wij allemaal koesteren.

Aan de ene kant vergaderen en procedures ontwikkelen om tot een goede ruimtelijke ordening te komen en aan de andere kant, ondanks negatieve adviezen van de administratie, dergelijke vergunningen afleveren, is werken aan een onbegonnen zaak. Vergunningen afleveren behoort tot de functionele bevoegdheid van de minister. We kunnen hier niet tegen optreden. Wij kunnen minister Foret niet interpellieren, wij zitten hier met een institutioneel probleem.

De heer Carl Decaluwe : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik dank hem voor de inspanning die hij doet om de heren Detremmerie en Foret op 15 januari op zijn kabinet te ontvangen en met hen van gedachten te wisselen. Wij hebben dit in Kortrijk ook al geprobeerd.

Minister Dirk Van Mechelen : Het gaat om een grensoverschrijdende problematiek. Als het Waals Gewest hiermee verder gaat en een bouwvergunning aflevert, spreek ik mijn grootste twijfels uit over de zin van een Beneluxoverleg. Mijn administratie wordt vandaag overbelast door het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Als het netto resultaat is dat men een ad-hocvergunningenbeleid voert zonder enig overleg, dan heeft het Beneluxoverleg geen zin.

De heer Carl Decaluwe : Het project in Moeskroen valt ook onder de Waalse milieu-effectenrapportering, die overleg met Vlaanderen verplicht. Ik zal minister Dua eveneens oproepen om al het mogelijke te doen. De sociaal-economische vergunning moet nog worden afgeleverd. We zullen alle rechtsmiddelen uitputten om deze vergunning te blokkeren. Ik hoop dat de minister een vruchtbaar gesprek met de heer Detremmerie heeft.

Minister Dirk Van Mechelen : In het sociaal-economisch comité hebben we een afgevaardigde. We zullen deze persoon duidelijke instructies over onze fundamentele bezwaren geven.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik dank de minister voor zijn eerlijk antwoord. Ik was gecharmeerd toen hij me vermeldde, terwijl ik mij alleen maar bij collega Decaluwe heb aangesloten. Ik heb het voorrecht om ook in de Senaat te zetelen. Ik ga uw woorden in de Senaat niet misbruiken. In De Morgen wordt vandaag een senator als klikspaan omschreven. Die wil ik niet zijn.

Dit is reeds mijn tweede legislatuur. Ik heb tijdens de vorige zittingsperiode geprobeerd om met collega's van over de taalgrens bepaalde dossiers voor te bereiden. Dit is niet gelukt. Nu biedt zich een nieuwe mogelijkheid aan. Het zal nu evenmin lukken. Als streekgenoot sluit ik mij graag bij de vraag van de heer Decaluwe aan. Ik apprecieer de moeite die de minister zich wil getroosten. Het is echter verloren moeite. De burgemeester van Moeskroen, die van PSC-signatuur is, is gelieerd met de vraagsteller. De heer Foret is ook gelieerd met de minister, tenzij we die band doorsnijden. Ik weet wat ik hoor en zie. Er wordt met elkaar geen rekening gehouden. Ik besluit daaruit dat het proces van federalisering absoluut moet doorgaan. We moeten absoluut verder gaan met de autonomiegedachte. Wij zullen het in Vlaanderen wel redden. Met de overburen valt er gewoon niet meer te praten. Ze willen niet, mijnheer Decaluwe, wat denkt u wel.

Mijnheer de voorzitter, ik ben het beu. Ik heb er respect voor dat de heer Decaluwe de zolen van zijn schoenen loopt voor dit dossier, en voor vele andere dossiers, maar de luisterbereidheid is nihil, ook die van de burgemeester van Moeskroen. De bevoegde minister over de taalgrens, de heer Foret, veegt aan alles zijn voeten. Tegen alle berichtgeving in zegt hij dat het zal doorgaan. We zouden daar onze conclusies uit moeten trekken.

Mijnheer de minister, het siert u dat u overleg wil plegen. U bent te goeder trouw. De heer Decaluwe zegt dat u, als u slaagt, een standbeeld krijgt. Welnu, stel dat standbeeld maar op in Kuurne. Daar staat een ezel. Hou er eens mee op, en wees eens ernstig.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, ik zat onlangs in een debat met de heer Detremmerie. De heer Vandenbroeke zegt dat we van dezelfde christen-democratische familie zijn. Welnu, de heer Detremmerie heeft daar de CD&V de mantel uitgeveegd omdat we tegen zijn project zijn. Hij gooi-

Decaluwe

de echter gul en uitdrukkelijk met bloemetjes naar de VLD, die enorm luisterbereid zou zijn. Hij zei ook dat dit tenslotte het einde van België is, en dat Wallonië onafhankelijk zal zijn. Ik treed de heer Malcorps bij dat we na zo'n scheiding verder van een oplossing staan dan ooit.

Mijnheer de minister, er zijn een aantal kleine puntjes, zoals de milieuvergunning en de sociaal-economische vergunning, waarvoor we onze voet tussen de deur kunnen steken. Ik geef het niet zo gauw op. Als ik er langs de voordeur wordt uitgegooid, dan ga ik langs de achterdeur weer binnen. De heer Vandenbroeke heeft het al opgegeven, maar ik nog niet.

De voorzitter : De totale scheiding mag er dus nog niet komen.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een dossier met een bijzonder grote waarde als precedent. We kunnen dat niet genoeg benadrukken. Ik neem ook deel aan andere debatten over media. Er worden structureel zendmasten gebruikt, niet om Wallonië, maar om Vlaanderen te bedienen. Hetzelfde geldt voor het shoppingcentrum van Moeskroen, dat nadrukkelijk mikt op het economisch weefsel in Vlaanderen.

Mijnheer Vandenbroeke, u stelt een scheiding voor omdat het voor u genoeg is geweest. In dit dossier brengt dat ons alleen maar verder van een oplossing dan ooit. We zien hier de tegenstelling tussen globaliseren en federaliseren. Als senator kunt u evenwel interpellieren over de sociaal-economische vergunning. Dit behoort tot de federale bevoegdheden en op dat niveau kunt u de politieke verantwoordelijkheid wel inroepen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van mobiele gsm-masten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Kindermans tot de heer Van Meche-

len, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van mobiele gsm-masten.

De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ondanks een unaniem goedgekeurde resolutie van de CD&V over de inplanting van gsm-masten, waardoor de verplichting wordt opgelegd de omwonenden te informeren over de reikwijdte van de uitgestraalde elektromagnetische velden, is er op het terrein niets gewijzigd. In de resolutie wordt gevraagd bij de plaatsing van zendmasten de verplichting op te leggen de omwonenden afdoende te informeren vanuit het oogpunt van gezondheid.

De gsm-operatoren doen blijkbaar niet de moeite de lastige weg te bewandelen voor het bekomen van een vergunning, en gaan systematisch over tot de inplanting van mobiele installaties, waarvoor geen vergunning nodig is en waarbij geen enkele regel wordt gerespecteerd. In de resolutie van het Vlaams Parlement wordt nochtans geen uitzondering gemaakt voor mobiele installaties.

Mijnheer de minister, ik heb in mijn regio al tal van die mobiele installaties zien opduiken. Onlangs had u een discussie met de operatoren over opmerkingen waarvan u zei dat ze onterecht waren. Ik wil het daar vandaag niet over hebben, maar in het voorbije jaar hebben ze de wetgeving op schandelijke wijze omzeild door her en der zonder enige vergunning mobiele installaties te plaatsen.

Mijnheer de minister, bent u zich bewust van dit probleem ? Bent u van plan maatregelen te nemen tegen de wildgroei van mobiele installaties ? Hoe lang mag een mobiele installatie aanwezig blijven en aan welke criteria moet ze beantwoorden ?

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, op 23 mei 2001 nam het Vlaams Parlement een resolutie aan betreffende de inplanting van gsm-masten. De vraag van de heer Kindermans betreft een specifiek punt van deze resolutie, namelijk de verplichting om de omwonenden te informeren over de gevolgen voor hun gezondheid van het elektromagnetisch veld, in het verlengde van de algemene informatieplicht die via een KB is opgelegd aan het BIPT.

Allereerst een kleine correctie : het BIPT is niet via een KB belast met een algemene informatieplicht. Die kleine onnauwkeurigheid heeft haar belang voor de rest van de procedure.

Van Mechelen

Momenteel overlegt de federale regering met de gewesten over de uitvoering van dit onderdeel van de resolutie. De gsm-operatoren hebben me ook zelf al aangesproken en gezegd dat ze bereid zijn maatregelen te nemen. Ze zijn vragende partij om een initiatief te nemen, maar moeten natuurlijk weten wat van hen wordt verwacht. De minister van Leefmilieu is volop bezig met deze aangelegenheid.

We onderzoeken hoe een regeling kan worden getroffen inzake een attest over het uitgestraald vermogen, bijvoorbeeld of daar bijkomende wetgeving voor nodig is. Dit attest moet de belangrijkste kenmerken van de gsm-mast vermelden, zoals de te verwachten straling. Enerzijds moet het wetenschappelijk verantwoord zijn, anderzijds begrijpelijk voor de modale burger. Het mag geen algebrahandboek worden.

Er moeten dus concrete afspraken worden gemaakt over de indieningswijze van zo'n attest, de rol van het BIPT, en de gewestelijke administraties die toezicht zullen houden op de attesten. De administratie Ruimtelijke Ordening wacht de afloop van de onderhandelingen af om na te gaan of het besluit van de Vlaamse regering over de samenstelling van het dossier bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning moet worden aangepast. Op die manier kunnen we in ons besluit de voorwaarden vastleggen waaraan een bouwaanvraag voor een gsm-mast moet beantwoorden.

Mijn administratie kan van de operatoren moeilijk eisen dat ze bij de bouwaanvraag een of ander document voegen zolang het protocol tussen de federale overheid en de gewesten niet is afgesloten. In het kader van het debat over de taak van het BIPT wordt momenteel gediscussieerd over de vraag in welke mate de gewesten moeten worden betrokken bij het beheer van dit instituut.

Uit berekeningen en metingen blijkt dat de gevaarzone rond een gsm-mast – de zone waarin de federale norm wordt overschreden – beperkt blijft tot een zone van vijf meter in het geval van een mast die wordt gebruikt door één operator, en zeven meter als meerder operatoren de mast benutten. Deze straal geldt enkel voor de mast zelf. Onder de mast is de straling bijzonder gering.

Sommige operatoren maken gebruik van mobiele masten, die vooral worden gebruikt bij bijzondere evenementen, als de gsm-maatschappijen verwach-

ten dat het permanente net zal worden overbelast. Van deze mogelijkheid is bijvoorbeeld gebruikgemaakt bij de aankomst van de Ronde van Frankrijk in Antwerpen. We hebben van het internet deze foto geplukt die een mooi beeld geeft van een soort captatiewagens met de bijbehorende antenne-infrastructuur om de capaciteit te verhogen. Dit is dus een voorbeeld van wat men mobiele installaties noemt.

Het spreekt vanzelf dat deze installaties slechts tijdelijk van aard zijn. Dit kan variëren van enkele dagen tot enkele uren, afhankelijk van de duur van de manifestatie of het evenement. De operator heeft er trouwens geen enkel belang bij dat die mobiele installaties zouden blijven staan, tenzij er zich binnen korte termijn op dezelfde plaats een nieuw evenement zou voordoen. Ik wil wel benadrukken dat ook op deze tijdelijke installaties de federale stralingsnorm, opgelegd door het koninklijk besluit van 29 april 2001, van toepassing is. Men zou dus aan het BIPT kunnen vragen daar metingen uit te voeren.

In antwoord op uw derde vraag kan ik u melden dat een mobiele installatie aanwezig kan blijven zolang het evenement, in het kader waarvan de installatie is geplaatst, duurt. Dit is mijns inziens een logische benadering. De duurtijd hangt dus af van de verantwoording van de oprichting waarbij de initiatiefnemer in redelijkheid de tijdelijkheid van de constructie moet kunnen waarmaken, niet alleen ten opzichte van de overheid, maar ook en vooral ten opzichte van de burger.

In 1998 verkreeg Orange de derde gsm-licentie. Op dat ogenblik heeft de federale overheid vrij strenge verplichtingen opgelegd met betrekking tot de uitbouw van het netwerk. Dit is enkele weken vrij duidelijk gebleken omdat die operatoren in de klem worden genomen door enerzijds de regelgeving en anderzijds hun terechte verzuchtingen met betrekking tot de uitbouw en de ontwikkeling van hun netwerken waartoe ze verplicht zijn geworden ingevolge de gunning van het contract.

Tezelfdertijd werd ook de basis gelegd voor de realisatie van het MOP-project, waarbij MOP voor Multi Operator Pylonen staat. Het betreft hier de bekende pylonen die langs de Vlaamse autosnelwegen staan opgesteld en waar maximaal vier operatoren gebruik van kunnen maken. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt zijn ze daar, gelet op het principe van de zone non aedificante, het minst storend.

Van Mechelen

Om de snelle uitbouw van de gsm-netwerken niet te hinderen en het MOP-project een duwtje in de rug te geven, heeft de administratie de oprichting van een aantal tijdelijke SWE-sides gedoogd. Voorwaarde was evenwel dat dit diende te gebeuren op de sites waarvoor een definitieve vergunning voor een MOP was aangevraagd.

Nu de vergunde MOP's overal langs de autowegen in werking worden gesteld, worden de tijdelijke SWE-sides stelselmatig uit dienst genomen en afgebroken. Als deze SWE-sides, die dateren van voor september 1999, ondertussen elders zouden verschijnen, dan is er wel degelijk sprake van een bouwovertreding en gelden daarvoor de normale regels, zoals vastgelegd in het nieuwe decreet. De daarin voorziene mogelijkheid tot het laten stilleggen van de werken en boete van 200.000 frank maken een sterk handhavingsbeleid mogelijk. De Arohm heeft de operatoren daar uitdrukkelijk op gewezen in het kader van het overleg dat plaats moet vinden tussen deze administratie en de operatoren.

Dit overleg werd weliswaar even bevroren na de persconferentie van de operatoren omdat – zoals u in de pers kon lezen – mijn appetijt wat was afgenomen. Uiteindelijk werd dit overleg na de facto excuses weer opgestart. Hun persconferentie had vooral tot doel het Waals Gewest tot enige actie aan te sporen. Ikzelf durf wel te zeggen dat wij na het initiële moratorium onze verantwoordelijkheid op dat vlak wel degelijk hebben opgenomen.

Dat de operatoren dit verbod frequent zouden overtreden, is mij niet bekend. Ook mijn administratie en zelfs het BIPT hebben daar geen weet van. Als daar inderdaad inbreuken zijn, dan zijn de lokale gemeenten bij uitstek bevoegd om pv's te laten opmaken. Maar ook ons kunt u daarvan in kennis brengen.

Samenvattend kan ik dus stellen dat we al het mogelijke doen om dit gsm-dossier in goede banen te leiden. Ik heb de eer en het genoegen gehad nachtelijke Lambermont-vergaderingen bij te wonen om te komen tot akkoorden op het vlak van veiligheids- en gezondheidsnormen. Federaal minister Aelvoet heeft in dat verband op een correcte en moedige wijze een KB laten publiceren op 8 april 2001.

Dit wordt momenteel ingevuld. Er zullen nog bijkomende afspraken worden gemaakt. We zullen deze afspraken respecteren en ons concentreren op onze core business. We zullen vanuit stedenbouwkundig oogpunt nagaan of de masten op de juiste plaats staan.

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Ik zou de minister willen bedanken voor zijn antwoord en voor zijn duidelijke omschrijving van mobiele installaties en de hieraan verbonden criteria. Ik heb in de praktijk evenwel al vaak vastgesteld dat met deze criteria niet altijd evenveel rekening wordt gehouden.

Dit heeft niets met evenementen te maken. Ik ken masten die er al drie tot negen maanden staan. In Brustem, langs de N3, staan op 3 tot 4 meter afstand van het wegdek enkele metershoge masten. Aangezien deze masten in beton zijn gegoten, hebben ze niets met mobiele installaties te maken. Hoewel het hier permanente installaties betreft, blijven de operatoren volhouden dat het hier om mobiele installaties gaat.

De overheid maakt zich hopeloos belachelijk. Indien ze na een onderzoek en enige onderhandelingen besluit om een vergunning te bevroren, plaatst de operator op net dezelfde plaats een mobiele installatie. Aangezien ik vind dat dit niet kan, ben ik zeer blij dat de minister duidelijk heeft omschreven wat in zijn ogen een mobiele installatie is.

Minister Dirk Van Mechelen : Het zou eigenlijk zeer interessant zijn om in dit verband de heer Bloemen even aan het woord te laten. Als hoofd van de Bouwinspectie kan hij bevestigen dat er in het kader van het handhavingsbeleid al een aantal processen-verbaal zijn opgesteld.

Na de persconferentie van de operatoren is mijn tolerantiegraad opmerkelijk gedaald. De administratie heeft het spel correct gespeeld. In afwachting van een gezondheidsnorm hebben we een moratorium ingesteld. Ik heb al deze vergaderingen persoonlijk bijgewoond. Ten tijde van de besprekingen van het Lambermontakkoord zijn de federale regering en alle deelregeringen tot een akkoord gekomen. Ik heb zelfs nog een origineel, door alle betrokkenen ondertekend, exemplaar van dit akkoord. Er is gezegd dat dit akkoord in een KB moest worden vertaald. Dit KB is ondertussen gepubliceerd.

Van Mechelen

Gelet op een aantal stappen die in het kader van het attest moesten worden gezet, hebben we, in overleg met de gsm-operatoren, afgesproken wat we precies versneld zouden vrijgeven. In een tweede fase zijn we zelfs tot een versoepeling gekomen. Meer dan 50 percent van de massa dossiers zijn in onderling overleg afgehandeld. Zowel de gsm-operatoren als het centraal bestuur van de afdeling Ruimtelijke Ordening zijn bij het opstarten van dit overlegplatform betrokken.

Vroeger moesten de burgemeesters de bouwvergunningen voor gsm-masten afleveren. Omdat de lokale besturen te hard werden aangepakt, hebben we besloten om deze verantwoordelijkheid bij de directeur-generaal van de dienst Ruimtelijke Ordening te plaatsen. Hij levert momenteel al de bouwvergunningen af.

Ik heb al herhaaldelijk gesteld dat er rechten en plichten zijn. De operatoren hebben de rechten opgeëist en gekregen. Wat mij betreft, kunnen ze er de plichten gratis bij krijgen. Wie een overtreding vaststelt, moet dit gewoon melden. De heer Bloemen, die hier aanwezig is, kan de bevoegde instanties in dit verband laten optreden.

De heer Gerald Kindermans : Een aantal lokale besturen zijn gefrustreerd omdat ze petitie met honderden handtekeningen van burgers ontvangen. Vaak proberen ze hier zo diplomatisch mogelijk mee om te gaan. Ze nodigen de betrokkenen uit. Ze voeren onderhandelingen. Ze vragen wederzijds begrip en stimuleren het overleg. Als in Brussel een voor de operator ongunstige beslissing wordt genomen, plaatst hij op dezelfde plaats gewoon een mobiele installatie. Hoewel ze in het kader van bepaalde onderzoeken soms aangetekende brieven ontvangen, worden de mensen van de plaatsing van deze mobiele installatie helemaal niet op de hoogte gebracht. Dit betekent concreet dat de lokale besturen vaak voor schut staan.

Minister Dirk Van Mechelen : Wat dit betreft, wil ik me hier duidelijk engageren. Ik heb hetzelfde meegemaakt in Kapellen. De administratie zal de drie operatoren er door middel van een officieel schrijven op wijzen wat precies bouwvergunningsplichtig is en wat we eventueel als tijdelijke masten kunnen toelaten. De operatoren moeten de bestaande regelgeving volgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de ruimtelijke mogelijkheden voor de uitbouw van pijp- en buisleidingtransport in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de ruimtelijke mogelijkheden voor de uitbouw van pijp- en buisleidingtransport in Vlaanderen.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, omwille van hun beperkte aantasting van het milieu en hun beperkte inbeslagname van bovengrondse ruimte, omschrijft het RSV pijpleidingen als een duurzaam vervoermiddel. Pijpleidingen hebben enkel installaties voor drukregeling en relatief smalle bovengrondse veiligheidsstroken nodig. In vergelijking met andere modi, scoren leidingtransporten ook op het vlak van de veiligheid behoorlijk goed. Dit betekent uiteraard niet dat een blijvende waakzaamheid inzake veiligheids- en corrosieproblemen niet geboden is. Aangezien haast alle externe kosten in de vervoerprijs worden verrekend, is er bovendien geen afwenteling van vervuilings- en andere kosten.

Meer dan nu kunnen pijpleidingen een alternatief vormen voor wegtransporten en, in mindere mate, voor spoor- en waterwegtransporten. In de ontwikkelingsperspectieven van het RSV staat dat pijpleidingen als transportmiddel in de toekomst aan belang zullen winnen. De opstellers van het RSV denken hierbij in eerste instantie aan traditionele pijpleidingen en niet aan toekomstige ontwikkelingen als capsuletransporten of UTP, waarbij ook stukgoederen of zelfs kleine containers via buisleidingen zullen worden getransporteerd. In dit verband zou ik graag even verwijzen naar het pilootproject met bloembolcontainers tussen Almeren en Schiphol.

In het RSV worden de grote bestaande leidingsystemen als hoofdtransportleidingen geselecteerd. In de toekomst zullen in de RUP's leidingstroken moeten worden gereserveerd. Het RSV gaat uit van het principe dat pijpleidingen in leidingstraten en met de bestaande leidinginfrastructuur moeten worden gebundeld. Dit betekent dat de pijpleidingen zo dicht mogelijk bij de wegen, de spoorwegen en de waterwegen moeten worden gelegd.

Malcorps

In het bindend gedeelte van het RSV zijn geen bepalingen inzake pijpleidingen weerhouden. Ook in het richtinggevend gedeelte ontbreekt een omschrijving van missing links inzake buisleidingen, bijvoorbeeld van Antwerpen naar Gent, naar Geleen of naar het Roergebied. Voor aardgas bestaat er een programmatie voor de komende tien jaar. Deze programmatie bestaat niet voor chemische grondstoffen als propyleen of ethyleen, laat staan voor niet-vloeibaar buisentransporten. We zouden eigenlijk aan een trans-Europees netwerk moeten denken. Er is allicht ook nood aan een 'ondergronds RSV', een ontwikkelingsplan voor leidingen zoals het Nederlandse structuurschema Buisleidingen. De constructeurs van pijpleidingen worden in de praktijk met een aantal hardnekkige problemen geconfronteerd. Het RSV stelt uitdrukkelijk dat nieuwe leidingen het functioneren en de ontwikkelingsmogelijkheden van de bestaande leidinginfrastructuur waarmee ze worden gebundeld niet in de weg mogen staan.

Hetzelfde wordt gesteld over de ontwikkelingsmogelijkheden van de pijpleidingen zelf. In de praktijk zijn het altijd de pijpleidingen die moeten wijken. De verleggingskosten worden gedragen door de uitbaters van de pijpleidingen, op basis van een oude pijplijn- en gaswetgeving van 1965 waarin is bepaald dat voor werken van openbaar belang een verplaatsing van pijpleidingssystemen van de privé-sector op kosten van de sector zelf moet gebeuren. Een oplossing zou erin kunnen bestaan dat bovenop de bestaande federale vergoeding het gewest een eigen retributie heft, en in ruil daarvoor de 'ongestoorte ligging' van pijpleidingen garandeert of een regeling voorziet waarin wordt tussengekomen voor eventuele verplaatsingskosten. In Nederland wordt dat geregeld in een convenant met de sector.

De pijpleidingensector is vragende partij voor eenvoudiger en meer geïntegreerde transport-, MER-, milieu- en ruimtelijke vergunningen voor de aanleg van leidingen, zowel op het vlak van het gewest als grensoverschrijdend. Deze zorg leeft natuurlijk in meerdere sectoren. De veiligheidsrisico's van bepaalde soorten pijpleidingen zijn overigens van die aard dat voldoende informatie aan en inspraak van het publiek absoluut noodzakelijk is. Als de sector het bij het rechte eind heeft met zijn bewering dat het binnen de vijf jaar geen pijp in de grond krijgt, dan is er een structureel obstakel voor de snelle uitbouw van deze alternatieve vervoermodus. Als men gelooft dat deze sector toekomstmogelijkheden heeft en een deel van de congestie inzake vrachtvervoer kan helpen wegwerken, dan is een

voluntaristischer beleid en meer overleg tussen de gewesten en de federale overheid wellicht noodzakelijk.

De heer Ramoudt dient in de Senaat een voorstel van resolutie in met de vraag om de ontwikkelingsmogelijkheden van pijp- en buisleidingentransport intenser te onderzoeken. Ook op Vlaams niveau kunnen we onze verantwoordelijkheid opnemen.

In het Vlaams mobiliteitsplan komt het vervoer via pijpleidingen niet aan bod, laat staan dat het als een duurzaam alternatief is erkend. We moeten er ons natuurlijk voor hoeden grote verwachtingen op korte termijn te creëren. Toch missen we zo de kans om verder onderzoek over de mogelijkheden van het vervoer via pijpleidingen te verrichten. Wat de aanleg van pijpleidingensystemen betreft, kan een PPS worden overwogen. Daarbij zouden de kosten voor de aanleg en de exploitatie voor de sector zijn, maar de overheid zou kunnen participeren in haalbaarheids-, veiligheids- en zoneringskosten.

Is de minister het met me eens dat een aparte planning voor het ondergronds ruimtegebruik voor pijp- en buisleidingen gewenst is ? Wordt daar werk van gemaakt ? Op basis van welke behoefte-studies en -prognoses wordt de reservering van leidingstroken in de nieuwe RUP's opgenomen ? Ten tweede : is de minister voorstander van een interdepartementaal overleg tussen het Vlaams Gewest en het federale niveau om een veelvuldiger gebruik van leidingentransport te bestuderen en eventueel te bevorderen ?

Ten derde : is de minister zich bewust van het probleem van verleggingskosten voor leidingeninfrastructuur ? Welke initiatieven worden genomen om zoveel mogelijk een ongestoorte ligging van pijpleidingen te verzekeren ? Wil de minister samen met de minister van Mobiliteit en Openbare Werken nadenken over een combinatie van nieuwe retributies en meer ligzekerheid, en over eventuele tussenkomsten in verplaatsingskosten ?

Ten slotte : wordt de problematiek van lange procedures voor de aanleg van pijpleidingeninfrastructuur opgenomen in de discussie over eenduidige en meer geïntegreerde procedures ? Is er voldoende openbaarheid over de ligging van bestaande pijpleidingen, zowel tegenover het publiek als de overheidsdiensten ? En hoe zit het in dat verband met de militaire leidingen zoals de NAVO-pijpleiding ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wat de eerste vraag betreft, is het zo dat de ruimtelijke planning van het ondergronds ruimtegebruik voor leidingen vanzelfsprekend van enorm belang is. We stellen vast dat vervoer via ondergrondse leidingen als een duurzame vervoerwijze kan worden beschouwd. Zowel vanuit een ruimtelijke als ecologische invalshoek moeten we dat bevorderen.

Het RSV voorziet in de reservering van leidingstroken in RUP's. We moeten dat maximaal ondersteunen. In concreto worden in gewestelijke RUP's de zogenaamde hoofdtransportleidingen opgenomen. Uit contacten met de sector van de leidingeigenaars en -gebruikers blijkt duidelijk dat vandaag de aanleg van leidingen louter inspeelt op de vraag, en dus gebonden is aan de economische conjunctuur. Dat betekent dat de sectoren geen concrete prognoses of behoeftebepaling ter beschikking kunnen stellen.

Vanuit ruimtelijk oogpunt is het mogelijk om in functie van toekomstige leidingen stroken te reserveren die worden gebundeld met bestaande infrastructuur. Dat is in het verleden al gebeurd. Zo is in de Antwerpse regio de voormalige reservatiestrook voor de grote ring gedeeltelijk omgezet in een reservatiestrook voor buisleidingen. Dat is erg belangrijk voor de multimodale bereikbaarheid van de haven van Antwerpen, als eersterangsknooppunt in het Europees leidingennetwerk.

Bij een recente wijziging van het gewestplan voor de Gentse kanaalzone is langs de A11 en N49 een erfdienstbaarheid ingesteld voor de aanleg van infrastructuur. Dat maakt de aanleg van leidingen langs de A11 tussen Antwerpen en Zeebrugge op een gedeelte van deze afstand mogelijk. Dit gebeurt voorlopig enkel op een deel van deze belangrijke verbinding, namelijk in Gent en de Kanaalzone. Eigenlijk moeten we nu bij herzieningen systematisch trachten dit uit te breiden. Ik denk dat het nieuwe planningsinstrumentarium waarover we vandaag beschikken, zeer goed is. De uitvoeringsplannen zijn volgens mij als instrument veel beter te hanteren dan de gewestplannen uit het verleden. Die gewestplannen waren bij KB vastgesteld en moesten telkens in herziening worden gesteld. Met de uitvoeringsplannen kan die infrastructuur in een keer tot stand komen over het gewestplan heen. Bij het bepalen van het traject van de tweede goederenspoorlijn hebben we ontdekt hoe soepel we met die uitvoeringsplannen kunnen werken. Niet iedereen is het daarmee eens.

U vroeg of ik voorstander ben van interdepartementaal overleg. Als we het gebruik van leidingen als transportmiddel beleidsmatig wensen te ondersteunen, dan is het logisch dat we zullen meewerken aan initiatieven in verband met interdepartementaal overleg. Het is belangrijk dat het ruimtelijke aspect niet het enige aspect is dat wordt bekeken in de context van dit type van transport. Het economisch aspect is ook zeer belangrijk, net als de daaraan gekoppelde wetgeving. Contact met het federale beleidsniveau is dus onontbeerlijk. Dat is echter niet steeds even evident als het over sociaal-economische vergunningen gaat. Dat is vandaag nog maar eens gebleken.

Ben ik bereid mee te denken met de minister van Mobiliteit en Openbare werken ? Ik ben zeker bereid om mijn schaarse grijze massa in de weegschaal te leggen om samen tot een oplossing te komen. Ik zou dat dan meer vanuit mijn hoedanigheid van minister van Financiën en Begroting doen. Het zal immers gaan over retributies.

Uw benadering heeft een aantal gevolgen. We zullen de rechtszekerheid moeten garanderen, zodat we op voorhand goed weten dat wie investeert later niet wordt gepenaliseerd als een dergelijke belangrijke infrastructuur van overheidswege moet worden verplaatst. We zouden een sturende heffing kunnen ontwikkelen en de middelen in een fonds kunnen onderbrengen om ze later te gebruiken als er leidingen moeten worden verlegd. Dat kost immers verschrikkelijk veel geld. Ik weet dat uit ervaring. We hebben dus een oorlogskas nodig, zodat we de kosten van verleggingen niet moeten verhalen op de sector. We kunnen in samenspraak met de sector zorgen voor een regulerende heffing. Ik ben bereid daarover mee na te denken.

Een reservatie voor een hoofdtransportleiding in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan gebeurt conform de in het nieuwe decreet vastgelegde procedures. Ik verwijs naar de artikels 41, 42 en 43 van het decreet.

De planning en realisatie van leidingen vraagt veel voorbereidingstijd van de initiatiefnemers en van anderen. We zijn op dit ogenblik de havengebieden aan het afbakenen en hebben het werk in twee delen opgesplitst. Eerst maken de havens samen met alle betrokken actoren een strategisch plan. Nadien maakt de minister een uitvoeringsplan of zet hij een afbakeningsproces in gang.

We zouden voor de pijp- en buisleidingen op dezelfde manier kunnen werken. De actoren zouden dan een strategisch plan moeten maken waaruit

Van Mechelen

een visie op lange termijn blijkt. Daarna zou Ruimtelijke Ordening in uitvoeringsplannen kunnen zorgen voor een structuurplanning. Ik denk niet dat de procedure voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan daarbij een obstakel vormt. Volgens mij geldt veeleer het tegendeel en gaat het om een instrument dat beter te hantieren is dan gewestplanwijzigingen. We moeten zoeken naar een aanvaardbare manier om een en ander tot stand te brengen in de context van openbare onderzoeken

De meeste hoofdtransportleidingen zijn vandaag privé-eigendom en/of worden door de privé-sector beheerd. Strikt genomen is er hierover geen volledige openbaarheid. In de context van de meldingsplicht bij het uitvoeren van infrastructuurwerken wordt door de sector nagedacht over een efficiënt en transparant systeem om de ligging van bestaande leidingen aan de betrokkenen kenbaar te maken. De militaire leidingen vormen een probleem op zich en de geëigende regels zijn daar vanzelfsprekend ook op van toepassing.

Ik heb in Rotterdam vorig jaar ooit een speech gehouden voor de petrochemische sector. Ik heb toen gewezen op de meerwaarde van de aanleg van beter uitgebouwde pijpleidingen. Dat zou helpen het mobiliteitsinfarct te bestrijden.

Mijnheer Malcorps, u hebt mij vandaag een tip gegeven om dit debat op twee echelons te activeren. We moeten het Strategisch Plan voor Ruimtelijke Economie er ook bij betrekken. Er kunnen studies worden gemaakt. Het gaat niet alleen over bijkomende bedrijfsterreinen, we willen ook in de diepte werken. Hoe kunnen we een meerwaarde tot stand brengen op het vlak van ruimtelijke ordening en economie ?

We starten nu met een Vlaams Huis voor de Logistiek, dat de opdracht heeft om een kenniscentrum te worden over de logistiek. Dit betekent niet altijd meer vrachtwagens en meer beton, maar zoeken naar meer aangepaste transportmiddelen voor bepaalde vrachten en naar behandeling vanuit een wetenschappelijke hoek. Dat zal gebeuren op de Universiteit van Antwerpen en we zullen dat project nauwgezet volgen. Het bestuderen en misschien ook innoveren van het pijp- en buisleidingentransport lijkt me een mooie opdracht voor het Vlaams Huis voor de Logistiek.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw en tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de mogelijke onteigening van 183 woningen in Hoboken voor de creatie van een bufferzone

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw en tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de mogelijke onteigening van 183 woningen in Hoboken voor de creatie van een bufferzone.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mevrouw de minister, collega's, in de onmiddellijke omgeving van Umicore te Hoboken werden bij de laatste VMM-depositiemetingen opnieuw hoge dioxinewaarden gemeten. Ook het probleem van lood in het bloed van de kinderen van Moretusburg raakt niet opgelost. Het loodgehalte in het bloed van de kinderen daalt minder snel dan gehoopt. De nieuwe Europese immissienormen voor cadmium en arseen zouden in de wijk niet worden gehaald.

In een advies van de Vlaamse Gezondheidsinspectie aan minister Vogels wordt een aantal scenario's voorgelegd om de gezondheidsproblemen in de wijk Moretusburg onder controle te krijgen. Het gaat om de vervuiling door zware metalen en dioxines afkomstig van het bedrijf Umicore.

Een van de voorstellen van de Gezondheidsinspectie is om de wettelijk verplichte bufferzone te realiseren binnen de wijk zelf. Daarvoor zou een groot aantal woningen moeten worden onteigend en afgebroken. Terecht is dit plan op groot verzet gestoten in de wijk. In plaats van de wijk te saneren, zou men een deel van de wijk onteigenen en slopen. Men spreekt zelfs over 183 woningen, om op die manier een voldoende grote afstand te creëren tussen het bedrijf en de wijk van minstens 100 meter. Dat er een voldoende grote bufferzone moet worden gecreëerd, staat buiten kijf, maar de meest logische oplossing is natuurlijk dat dit gebeurt op het bedrijfsterrein zelf. Het voorstel om daarvoor een

Malcorps

deel van de wijk te vernietigen, is in feite onvoorstelbaar.

Daarnaast moet dringend werk gemaakt worden van het saneren van de wijk, met name van de tuintjes in de wijk Moretusburg. De vervuilde grond moet worden afgegraven en er moet propere grond voor in de plaats komen. Het ligt voor de hand dat dit grotendeels op kosten van het bedrijf moet gebeuren – de vervuiler betaalt.

Aan de andere kant van het bedrijf, ter hoogte van de Den Haaglaan en de woonzone Nachtegalenhof wordt al jaren door de bewoners actie gevoerd voor een bufferzone, zoals bepaald in het gewestplan van 1979. Men vraagt daarbij zelfs naar een bufferbos. In de plaats van de noodzakelijke bufferzone werden vijf privé-voetbalterreinen aangelegd op de gronden van boer Dries, een begrip in Hoboken, overigens met steun van de stad Antwerpen, waardoor de bestemming als bufferzone in de feiten werd gehypothekerd.

Wat is de inhoud van het advies van de Gezondheidsinspectie aan de minister van Gezondheid? Hoe wordt hierover overleg gepleegd met de wijkbewoners? Hoe wordt dit verder opgevolgd? Willen de bevoegde ministers een scenario overwegen waarbij een deel van de wijk zou worden onteigend om een buffer uit te bouwen en om aan de gezondheidsvoorwaarden, die door Europa worden opgelegd, te kunnen voldoen? Zo nee, welke alternatieven zien de ministers?

Welke verklaring zien de ministers voor de nieuwe hoge dioxinedepositiewaarden en hoe zal daar uiteindelijk aan worden verholpen? Welke nieuwe maatregelen zullen worden genomen om de blootstelling van de kinderen van de wijk aan zware metalen in te perken, zodat de gemeten gehalten in het bloed eindelijk fors dalen? Welke opvolging wordt gegeven aan de bevindingen uit het grootschalig onderzoek Milieu en Gezondheid, voor wat de gevonden waarden voor Hoboken betreft?

Wie is verantwoordelijk voor het ontbreken van een voldoende grote bufferzone aan Moretusburg, en aan de Den Haaglaan? Is dat krachtens de milieuvergunning het bedrijf zelf? Is dat volgens de bepalingen van het gewestplan de lokale overheid, de stad of eventueel de provincie? Draagt het gewest hier ook een verantwoordelijkheid, en zo ja, waarom wordt die niet opgenomen? Kan het bedrijf gewoon verder blijven functioneren als het zijn plichten inzake voldoende buffering en sane-

ring niet nakomt? Welke oplossingen stellen de ministers voor om de kwestie van de buffer eindelijk op te lossen? Zullen de ministers het initiatief nemen, eventueel samen met de minister van Ruimtelijke Ordening, om alle betrokken partijen rond de tafel te krijgen en deze kwestie voor eens en voor altijd op te lossen?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het probleem van de wijk Moretusburg in Hoboken is ons goed bekend, het is een oud zeer. Het bedrijf saneren en de nodige buffers plaatsen tussen Umicore en de woonwijk is volgens ons echt noodzakelijk.

De vooropgezette plannen om die nabijgelegen wijk te onteigenen stuiten op verzet en ongenoe-gen bij de buurtbewoners. Het is logisch dat de mensen opkomen tegen zulke grootschalige oplossingen waarbij huizen en buurten moeten worden ontruimd.

Die vrees zou vandaag kunnen worden weggenomen. Ik heb immers vernomen dat er een oplossing zou bestaan betreffende de sanering. Die oplossing zou erin bestaan dat de firma zelf zou hebben besloten om de eigen terreinen te saneren en een buffer op te trekken binnen hun eigen gronden. Op die manier zou de vrees bij veel buurtbewoners toch wel kunnen worden weggenomen. Momenteel wachten zij immers gespannen op een of andere oplossing die door uw kabinet of door het kabinet van minister Vogels moet worden voorgesteld.

Als wat ik vernomen heb, inderdaad zo is, dan zal men dus niet moeten onteigenen. Zelfs in dat geval zal men echter toch verder van nabij moeten volgen hoe die sanering precies zal verlopen. Men zal er nauwlettend op moeten toezien dat die sanering op een grondige manier gebeurt.

Mevrouw de minister, welke afspraken werden er gemaakt met Umicore? Gaat het enkel over de sanering of gaat het ook over de verdere toekomstplanning? Ook in het kader van het grootscheepse onderzoek inzake milieu en gezondheid ben ik benieuwd op welke manier u dit probleem zult opvolgen.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil duidelijk stellen dat het antwoord dat ik zal geven, werd opgesteld in overleg met het kabinet van minister Vogels. In die zin is het dus een gezamenlijk antwoord. De diensten van minister Vo-

Dua

gels zijn immers wel degelijk heel nauw bij deze zaak betrokken.

De commotie die is ontstaan over de mogelijke onteigening van 183 woningen in Hoboken is het gevolg van het voorleggen van een nota van de Vlaamse Gezondheidsinspectie op een vergadering van de Medische Werkgroep Hoboken. De bedoeling van de Gezondheidsinspectie was haar ideeën te toetsen aan die van de Medische Werkgroep, en op basis daarvan een advies te verstrekken aan minister Vogels.

Het was dus zeker niet de bedoeling van de Gezondheidsinspectie om te zeggen dat het een beslissing was van de Vlaamse overheid. Het was evenmin de bedoeling om een ontwerp van beslissing voor te leggen. Zoals gezegd, betrof het gewoonweg een advies.

In de inleiding van de nota staat trouwens: 'Dit advies moet eerder als een beginpunt gezien worden dan als een eindpunt. De in dit document geformuleerde concrete aanbevelingen dienen na een politieke en maatschappelijke toets verder operationeel te worden uitgewerkt.'

De politieke en maatschappelijke toets wordt daarin dus aangekondigd. Dat was trouwens ook de bedoeling van de procedure die we hadden uitgestippeld toen we de milieu- en gezondheidsadministratie vroegen een eerste sneuvelnota te maken waarin het vroegere 23-puntenplan geactualiseerd zou worden. Zij hebben dat gedaan en zijn daarmee dan naar die Medische Werkgroep gegaan.

Het is de bedoeling die actualisatie binnenkort af te werken, om daarna het gesprek aan te gaan met alle actoren, om op die manier na te gaan of het plan maatschappelijk gedragen wordt. In die fase zullen nog bijstellingen kunnen gebeuren. We zullen zien wat haalbaar is. In het voorjaar zullen we dan met een politieke tekst een definitief plan moeten kunnen voorleggen.

Het advies moet dus veeleer als een werktekst worden gezien. Het bestaat uit een geografische, een historische, een medisch-milieukundige en een summiere psychosociale situering, en eindigt met een hoofdstuk over saneringen.

De betrokken administraties stellen vast dat de lokale milieubelasting gezondheidsschade veroorzaakt, vooral ten gevolge van lood, andere carcinogene metalen en dioxines. De huidige situatie

blijft vooral voor kinderen onrustwekkend. Het is zowel mijn bedoeling als de bedoeling van minister Vogels dat er zo vlug mogelijk een sanering plaatsvindt. Er is wel een lichte verbetering merkbaar ten opzichte van een of twee decennia geleden. We zitten dus al enigszins in de goede richting.

Bij dit alles moeten we ook rekening houden met het feit dat de lokale bevolking niet altijd even overtuigd lijkt te zijn van de ernst van de toestand. Het doorvoeren van draconische maatregelen, zoals het verplaatsen van een woonwijk, ligt maatschappelijk dan ook zeer moeilijk. Dat is overigens perfect te begrijpen.

Het zoeken naar oplossingen zal dus gebaseerd zijn op het zoeken naar het wankel evenwicht tussen theoretisch gefundeerde noden en maatschappelijk aanvaardbare mogelijkheden. Dit is ook een citaat uit het rapport van de diensten. De bedoeling is natuurlijk dat het eindresultaat voor de inwoners sociaal en gezondheidskundig aanvaardbare woonomstandigheden oplevert.

De voorgestelde aanpak bestaat onder andere uit milieumaatregelen, waarbij de beperking van de emissies een van de belangrijkste is. Daarnaast zijn er ook urbanisatiemaatregelen, waarbij de woonfunctie en de industriële functie van elkaar gescheiden worden. Voorts zijn er nog volksgezondheidsmaatregelen, die de blootstelling beperken. Daarbij moet de dialoog met de bevolking centraal gesteld worden. Ten slotte zijn er nog voorstellen inzake onderzoek, coördinatie en concrete aanpak.

Het moet dus duidelijk zijn dat we geen scenario overwegen waarbij een deel van de wijk zou worden onteigend. We gaan eerder in de richting van een combinatie van de genoemde maatregelen, waarbij op termijn een bufferzone moet ontstaan op het bedrijventerrein zelf.

Voor het jaar 2000 werden vrij hoge dioxinewarden opgetekend. U herinnert zich nog wel het verslag van de VMM. Het is nog altijd niet echt duidelijk wat daarvan de oorzaak is. Nog niet zo heel lang geleden hebben we een strengere milieuevergunning opgelegd aan Umicore. Desondanks is er dus toch opnieuw een verhoging van de dioxinegehaltenes.

De Milieu-inspectie weet niet met zekerheid waar de dioxines op de terreinen van Umicore Hoboken vandaan komen, maar er heerst een vermoeden dat zij van de edelmetalenafdeling afkomstig zijn of van een diffuse emissie van de opslag van de grondstoffen. Dit zijn afvalstoffen of stofbergen. In

Dua

opdracht van de Milieu-inspectie wordt hierover door het bedrijf nader onderzoek uitgevoerd.

In ons actieplan zullen wij de daling van de emissie van dioxines nastreven. In het bronnenonderzoek zullen ook dioxines worden opgenomen, en het meetnet en de meetcampagnes aan de vastgestelde dioxines worden aangepast. Dioxines worden vooral via landbouwproducten, zoals melk, opgenomen. Gezien het ontbreken van lokale veeteelt of landbouwbedrijven zal de lokale gezondheidsimpact weliswaar gering zijn, maar het is allesbehalve een wenselijke situatie.

Via het opleggen van saneringsprogramma's waarbij resultaatverbintenissen noodzakelijk zijn, willen wij op alle emissies van het bedrijf greep krijgen, ook op de emissies van dioxines. Wij zullen geen technische ingrepen aangeven die daarvoor noodzakelijk zijn, maar werken met doelstellingen, die een gefaseerde afbouw van de emissies garanderen. Onlangs heeft het bedrijf een derogatieaanvraag geformuleerd om niet te moeten voldoen aan de door de EU gestelde immissienormen. Die werd niet in overweging genomen en ook niet ingediend. Er wordt immers vanuit gegaan dat het bedrijf passende maatregelen dient te nemen en de beste beschikbare technieken moet hanteren om binnen de opgelegde termijnen aan de Europese normen te voldoen. Vlareem hanteert deze principes ook voor andere industriële exploitaties. Wij wilden de druk op het bedrijf wat opvoeren.

Om de blootstelling van kinderen te verminderen, zullen de programma's van ontstoffen, besproeien en saneren worden voortgezet en geoptimaliseerd. In samenspraak met de bevolking en de schoolbesturen moet worden onderzocht of ook andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld het scheiden van de turnzaal van de refter in de school, niet aan de orde zijn. Als er verdergaande maatregelen nodig mochten blijken, kan dit niet anders dan met sociaal begeleidende maatregelen gepaard gaan.

Inzake de sanering van de gronden binnen en buiten de bedrijfsterreinen van Umicore, werd in 1997 door het Vlaams Gewest en de OVAM met de bedrijfsleiding van Umicore een protocolovereenkomst afgesloten. Deze overeenkomst loopt tot 2007 en heeft als doel via een gefaseerde aanpak tot een sanering van bodem en grondwater in en rond de vier voornaamste vestigingen van Umicore in Vlaanderen te komen. Het gaat hier om Hoboken, Olen, Balen en Overpelt, waar zich gelijkaardige problemen voordoen. Het lijkt erop dat Umi-

core via allerlei administratieve verdragingsmanoeuvres pogingen doet om de sanering voor zich uit te schuiven.

Het is de bedoeling om Umicore begin 2002 voor een gesprek over een verdere en kordate voortgang van de sanering uit te nodigen, in de eerste plaats in die gebieden waar mensen wonen, zoals Moretusberg. Als dit niet tot resultaat leidt, wordt het verbreken van de overeenkomst overwogen, zodat de procedure van een ambtshalve sanering kan worden opgestart. Een volledige balans van het actieplan en de bovenvermelde maatregelen worden in het voorjaar 2002 gefinaliseerd. Na alle actoren te hebben gehoord zullen wij een volgende stap zetten in de sanering van de milieuvervuiling in de wijk. De onteigening gaat niet door, maar we willen zo snel mogelijk tot een verbetering van de milieukwaliteit komen.

De heer Johan Malcorps : De bufferzones zijn een heikel punt, maar ik zal er een nieuwe schriftelijke vraag over indienen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het voorstel tot volledig verbod van het verbranden van snoeihout

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het voorstel tot volledig verbod van het verbranden van snoeihout.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, een maand geleden las ik in de krant dat mevrouw Dua een voorstel over een volledig verbod op het verbranden van snoeihout in de maak had. De enige uitzonderingen op de regel waren kerstbomen en kampvuren.

De minister presenteert haar voorstel in het kader van de beperking op de dioxine-uitstoot. Het zou om een voorstel ter bevordering van de volksgezondheid gaan. Om een probleem aan te pakken, namelijk het meeverbranden van schadelijke stoffen met het snoeihout, gaat de minister naar onze mening een stap te ver. De overheid vindt dit pro-

Gardeyn-Debever

bleem moeilijk te controleren en besluit ieder vuurtje te verbieden. Ze straft velen omwille van de fouten van enkelen.

Moet de politie nu actief op zoek gaan naar geheime stokers ? Moet iedere rookpluim onmiddellijk worden gecontroleerd, of moeten we gewoon wachten tot de ene burger de andere verklikt ? Dit is nu soms reeds het geval.

De minister stelt dat er nu reeds een afspraak met de gemeente bestaat. Ik merk bij de gemeenten weinig enthousiasme om hieraan deel te nemen. Op welke formele wijze werden de gemeenten hierover geconsulteerd ?

De vrees bestaat dat heel wat burgers worden ontmoedigd in het nemen van initiatieven inzake groenaanplanting. Ik denk hier aan mijn streek, waar via een GNOP vele landelijke woningen en boerderijen werden beplant.

Moet voortaan alle snoeiafval naar het containerpark ? In de praktijk is dat gewoon onmogelijk. Iedereen die wat bomen heeft, zoals knotwilgen, of hagen en struiken, moet dan al gauw materiaal huren om het snoeiafval naar het containerpark te brengen. Ook hakselen is in deze omstandigheden geen realistisch of haalbaar alternatief voor de gewone burger.

Velen laten zich nu inspireren door subsidiereglementen voor het bevorderen van lijn- en puntvormige elementen. Kunt u deze visie bijtreden ? Ware het niet beter de bestaande reglementering te handhaven en ze consequent toe te passen ?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik vrees dat met deze reglementering het kind met het badwater wordt weggegooid. In landelijke gebieden is er bijvoorbeeld veel materiaal van het onderhoud van houtkanten. Moet daar straks mee naar het containerpark worden gereden ? In de land- en tuinbouw wordt vaak de voorkeur gegeven aan verbranding van gedroogde resten van onkruid of met ziekten besmette gewassen, boven het composteren. Dat geldt bijvoorbeeld voor het kruid van aardappelen. Deze reglementering gaat dus voor sommige streken te ver. We moeten er nog eens goed over nadenken.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, in tegenstelling tot wat de meesten denken, brengt ook de verbranding van louter tuinafval, dus zonder dat daar plastic of zo aan wordt toegevoegd, door particulieren in de open lucht milieuoverlast teweeg. Over de gewone overlast, zoals geurhinder en rookontwikkeling, bestaat zo al veel wrevel, maar dat is niet het belangrijkste probleem. Bij ongecontroleerde en onvolledige verbranding in de open lucht, wat het meestal is, komen immers naast de gewone emissies zoals stikstofoxiden, zwaveldioxide, koolstofdioxide en stof, ook nog koolstofmonoxide, koolwaterstoffen, waaronder PAK's, methaan, roet, dioxines en furanen vrij. Het stoken van een vuurtje brengt dat altijd met zich mee.

Een groot aandeel van de huidige dioxine-uitstoot komt nu van dit soort verbrandingen. Dat is uiteraard deels het gevolg van het feit dat de andere dioxinebronnen steeds meer onder controle zijn. Het aandeel vergroot dus, maar de totale taart wordt ook kleiner. We moeten het dus wel in het juiste perspectief bekijken.

Verbranding is altijd minder goed dan de recuperatie van materiaal, en zeker als ze zonder recuperatie van energie gebeurt. De ladder van Lansink moet ook worden toegepast op individueel niveau. Het is dus altijd beter thuis te composteren of te hakselen, omdat dat een beter gebruik van het materiaal is. Dat is de achtergrond. Zo dadelijk kom ik tot het feit dat de huidige reglementering zeer onduidelijk is.

Mevrouw Gardeyn, u had het over samenwerking met de gemeenten. Ik heb een protocol afgesloten met de VVSG en de producenten van kacheltjes en dergelijke om de zaak wat meer in de actualiteit te brengen en de bevolking te sensibiliseren. Aan de gemeenten werd gevraagd om deze zaken beter te controleren. Een protocol heeft weliswaar een waarde, maar is niet bindend. Dat is ook niet de bedoeling, en het is niet met elke gemeente afzonderlijk afgesloten.

In het nieuwe milieuconvenant dat we nu definitief hebben goedgekeurd, is nu ook de cluster hinder opgenomen. Daarin staan een aantal bepalingen in verband met particuliere afvalverbranding. De gemeenten die op deze cluster inschrijven, wordt gevraagd een politiereglement op te stellen over de beperkte toelating van verbranding van plantaardige afvalstoffen in de open lucht. Hiertoe zal het Vlaams Gewest in overleg met de VVP en VVSG een modelreglement opstellen.

Dua

Daarnaast wordt de gemeenten gevraagd een verscherpt toezicht te houden op de bestaande Vlarem-regelgeving en de eigen politiereglementen. De gemeenten zullen daartoe inspectieprogramma's moeten opstellen, waarin ze aantonen dat ze aandacht hebben voor de problematiek. Dat is de rol van de gemeenten in de handhaving.

Daarnaast is echter een goede regelgeving de eerste vereiste om de zaak in goede banen te kunnen leiden. De huidige Vlarem-regelgeving is heel onduidelijk en is beperkend. Het resultaat daarvan is dat eigenlijk bijna nergens in Vlaanderen nog verbrand mag worden. Er moeten immers afstanden worden gerespecteerd ten aanzien van bebouwing, bos, natuurgebied, enzovoort. Niemand weet echter goed waar het mag en waar niet, zelfs de gemeenten niet.

Er ligt een aanpassing van Vlarem voor, maar die moet nog op regeringsniveau worden besproken. Daarin wordt uitgegaan van een verbod, maar is ook voorzien in voorlopige toelatingen voor de verbranding van landbouwgewassen voor de bestrijding van ziekten. Daar is wellicht nog een andere technische formulering voor nodig. Verder is voorzien in voorlopige toelatingen voor periodieke folkloristische activiteiten, zoals een kerstboomverbranding, voor kampvuren – we hoeven geen plezante dingen te verbieden -, en indien het noodzakelijk is, voor het onderhoud van natuurgebieden, bossen, landschappen en tuinen.

In plaats van afstandsregels komt er dus een principeel verbod, met afwijkingen om specifieke redenen. Er zal wel telkens een toestemming aan de burgemeester moeten worden gevraagd. Daardoor wordt immers het toezicht mogelijk gemaakt, zo niet blijft de situatie zoals ze was.

Specifiek voor het onderhoud van tuinen is er sprake van de notie noodzaak. Dit betekent dat er geen alternatieven voorhanden zijn. Gemeenten met een goede organisatie voor het hakselen van hout of het ophalen van snoeihout kunnen dus geen afwijkingen toestaan. In de specifieke landelijke gemeenten daarentegen, waar er geen alternatief is, of waar de alternatieven niet voor alles een bevredigende oplossing bieden, kunnen wel afwijkingen worden toegestaan. Het is overigens de bedoeling dat de OVAM samen met de Vlaco een informatiecampagne voert bij de gemeentebesturen over het belang van duurzaam tuinieren. Heel wat snoei-

hout kan worden verhakseld en gebruikt als compost, in plaats van verbrand.

Het veldwetboek verbiedt vuur te maken op minder dan honderd meter van huizen, bossen, heiden, boomgaarden, hagen, graan, stro, mijten of plaatsen waar vlas te drogen is gelegd. In de praktijk mag dus nu al bijna nergens in Vlaanderen vuur worden gemaakt, zeker niet in woonzones, alleen bestaat hier geen enkele controle op. De bestaande wetgeving is zeer onduidelijk en kan niet worden gehandhaafd. Daarom willen we de Vlarem-regels aanpassen, moet het gemeentelijk politiereglement worden gewijzigd, en moet er een informatiecampagne over duurzaam tuinbeheer komen. De bevolking dient zich te realiseren dat niet alles zomaar mag worden verbrand.

Ik krijg veel brieven van mensen die klagen over hun buurman die een vuurtje aanlegt en er eerst wat petroleum opgiet om de zaak goed te laten branden. Zulke dingen veroorzaken ontzettend veel hinder. Ik was zelf verbaasd over de talrijke positieve reacties op deze maatregel. Vanzelfsprekend heb ik ook negatieve brieven ontvangen, maar soms is het nodig minder populaire daden te stellen. Kortom, we werken aan een haalbare oplossing voor een reëel probleem.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mevrouw de minister, uw antwoord is genuanceerder dan de manier waarop dit initiatief aanvankelijk werd voorgesteld in de pers, en die wellicht de oorzaak is van de lichte paniek van sommigen. Zo belde een boer me op om te vragen wat hij nu aan moet met het snoeiafval van de halve kilometer knotwilgen op zijn grond. Dat neemt vanzelfsprekend niet weg dat verbranding van plastic enzovoort absoluut niet kan.

Minister Vera Dua : We plannen een intensieve informatiecampagne over de zogenaamde allesverbranders. De mensen schijnen te denken dat daarin effectief alles mag en kan worden verbrand. In samenwerking met de federale overheid zullen we productnormen opstellen waaraan de producenten zich dienen te houden, om ervoor te zorgen dat de verbrandingsprocessen in de kachels zo goed mogelijk verlopen. Momenteel veroorzaken ze immers een grote dioxine-uitstoot.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het LIJN-project in Huldenberg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het LIJN-project in Huldenberg.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Vlaamse Maatschappij voor Waterwinning plant in de Dijlevallei ten zuiden van Leuven een project voor oppervlaktewaterwinning.

Aanvankelijk had de VMW een locatie voor ogen ten noorden van de weg van Sint-Joris-Weert naar Neerijse. Op basis van het MER, dat dit gebied een bijzonder hoge natuurwaarde toekende, werd deze locatie in vraag gesteld. Momenteel wordt op deze gronden het natuurherinrichtingsproject Dijlevallei verwezenlijkt. Toenmalig minister Kelchtermans stelde een alternatief voor, namelijk de locatie in Neerijse aan de Ganzemans- en de Langestraat. Op 23 juni 1998 werd deze locatie via een gewestplanwijziging ingekleurd als zone voor openbaar nut.

Het VMW- of LIJN-project, zo genoemd naar de waterlopen Lane, IJse, en Nethen, loopt over een periode van 20 jaar, beslaat 50 hectare en zal 2.000.000 kubieke meter water omvatten. Het project zal worden ingeplant tussen 3 woonstraten vlakbij de dorpskern van Neerijse. Om de twee bekkens te vullen, zal over een afstand van meerdere kilometers water worden opgepompt uit de Dijle, chemisch worden gezuiverd en opgeslagen in een bekken.

De zavelondergrond zal worden geëxploiteerd als zavelwinning. De firma NV De Kock heeft de gronden in kwestie vroeger gekocht, en wordt nu de aannemer van de zandwinning. Het merendeel van de gewonnen zandgrond zal worden afgevoerd langs de N253, een smalle baan tussen Leuven en Overijse, en de E40, die slechts kan worden bereikt via de dorpskernen van Loonbeek, Huldenberg en Overijse. Op piekmomenten zou het over een tweehonderdtal vrachtwagens per dag gaan, en dit gedurende minstens 20 jaar.

Uit het jaarverslag van de VMW blijkt dat in 2000 de directie Vlaams-Brabant 41.384.330 kubieke meter drinkwater leverde, en in 1999 41.313.180

kubieke meter. Het geleverde volume is dus gestagneerd. Het beschikbare volume stagneerde eveneens en bedroeg 37.282.281 kubieke meter. De leveringen aan andere drinkwaterbedrijven bedroegen 4.764.966 kubieke meter.

De opdracht van de VMW bestaat er onder meer in om de ongeveer 50 gemeenten van de provincie Vlaams-Brabant te bevoorraden met drinkwater. Dit is de reden waarom de VMW waterwinningsgebieden uitbaat. Het LIJN-project moet de beschikbaarheid van voldoende drinkwater waarborgen voor de toekomst.

We hebben vernomen dat rond 2005 een aantal vergunningen van waterwinningsgebieden verloopt en omwille van Europese richtlijnen niet of slechts gedeeltelijk kan worden vernieuwd. Door die onzekerheid heeft de VMW het LIJN-project nodig om te voorzien in vervangcapaciteit.

In opdracht van Aminal wordt momenteel een studie uitgevoerd naar het Vlaamse waterverbruik van de afgelopen tien jaar. Zowel de consumptie van grond-, oppervlakte- als drinkwater zal worden onderzocht. De studie zal een prognose bevatten van het waterverbruik in de volgende jaren, en moet begin 2002 klaar zijn.

Net toen ik deze vraag had ingediend, vernam ik dat de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de vergunning voor dit project geweigerd heeft. Ook zij was immers van mening dat het project te omvangrijk was en plaatste vraagtekens bij de noodzaak van een dergelijk grootschalige waterwinning. Bovendien hield zij rekening met de opmerkingen over de grote verkeershinder op de smalle N253 en met de milieubelastende activiteiten voor de omwonenden, met name stof- en lawaaihinder.

Of de VWM tegen deze beslissing in beroep zal gaan, weten we nog niet. De VWM kan er ook voor kiezen niet in beroep te gaan en een vergunning aan te vragen voor een kleinschaliger project. Hoe dan ook, de kans is groot dat dit dossier binnenkort bij u terechtkomt.

Hebt u zicht op de vraag naar en het aanbod aan water in deze Vlaams-Brabantse regio ? Is de realisatie van het LIJN-project noodzakelijk om in de toekomst te voorzien in het nodige drinkwater ? Dit LIJN-project koppelt waterwinning aan een exploitatie voor zandwinning. Bestaat hier geen gevaar voor conflicten tussen privé-belangen en diensten voor openbaar nut ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Wat uw eerste vraag betreft, kan ik u het volgende antwoorden. Algemeen gezien stagneert het waterverbruik. Dit blijkt uit alle gegevens waarover we beschikken. We voeren trouwens een sterk sensibiliserend beleid om de bevolking tot waterbesparing aan te zetten. Het waterverbruik zal dus zeker niet meer stijgen, wel integendeel. Momenteel loopt in opdracht van de afdeling Water van mijn administratie een studie 'Prognose van het watergebruik in Vlaanderen' die in 2002 zal worden afgeleverd.

Wat de aanbodzijde betreft, werd een project gedefinieerd voor de opmaak van een strategisch plan voor watervoorziening. Dit zal ons duidelijk moeten maken over hoeveel water we nog beschikken, wat de kwetsbaarheid is van de drinkwaterlagen, enzovoort. Het betreft hier in ieder geval een langetermijndoelstelling. We willen een optimale levering van water van goede kwaliteit aan de gebruikers en aan de diverse doelgroepen, met een bijzondere aandacht voor het duurzaam omgaan met water. Eenmaal die beide componenten samenvallen, zullen we ons een beter idee kunnen vormen over de benodigde bijkomende winningscapaciteit of zullen we misschien kunnen besluiten dat de huidige capaciteit volstaat, rekening houdend met het feit dat een aantal putten op termijn zullen moeten verdwijnen.

Op uw vraag of de realisatie van het LIJN-project nodig is, kan ik u het volgende antwoorden. Uiteraard moeten we eerst de resultaten van de uitgebreide studie over vraag en aanbod afwachten. Toch bestaan er reeds een aantal argumenten die de aanleg van een spaarbekken voor oppervlaktewater in de regio, ongeacht waar, rechtvaardigen. De VMW heeft de drinkwatervoorziening in haar directie Vlaams-Brabant volledig gebaseerd op de winning van grondwater, dus niet van oppervlaktewater. De bestaande winningscapaciteit dreigt echter gedeeltelijk verloren te gaan. Dit heeft enerzijds te maken met een terugschrijdende grondwaterkwaliteit, en anderzijds met de mogelijkheid van grondwateronttrekking in uitvoering van de Europese vogel- en habitatrichtlijn. Dit laatste betekent dat men bijzonder omzichtig zal moeten omgaan met het verlenen van vergunningen. Bovendien moeten we er op grond van de kaderrichtlijn water voor zorgen dat onze waterreserves wat gepreserveerd worden.

De aanvraag van de VWM is ook gebaseerd op het feit dat de vergunde debieten voor een aantal putten sterk teruggeschoefd kunnen worden omwille

van de beperkingen in de beschermde gebieden. Zoals u misschien weet, vervalt in 2005 de vergunning van een reeks putten. Door de weigering van de bestendige deputatie is de VWM uiteraard gealarmeerd. Er is ondertussen met mij contact gelegd dat resulteerde in een afspraak die net na de Kerstvakantie zal doorgaan. Daar zal worden bekeken wat er nu moet gebeuren. U mag immers niet vergeten dat de VWM bijna een overheidsinstelling genoemd mag worden zodat het weinig zin heeft tegen elkaar in beroep te blijven gaan. Het is beter rond de tafel te gaan zitten en een aanvaardbare oplossing te zoeken. We kunnen daarbij nagaan in hoeverre er een zicht is op de mogelijkheid tot vernieuwing van de huidige vergunning. De VWM zal dan ook voor een aantal putten de vergunde debieten sterk terugschroeven, iets wat ze reeds hebben aangekondigd.

Daarnaast is er de vaststelling dat een uitbreiding van de grondwaterwinning op die plaats momenteel absoluut niet aan de orde is. Als er putten dichtgaan, dan betekent dit echt een verlies van basismateriaal. Nieuwe grondboringen toelaten op grote schaal voor grondwaterwinning is echt uit den boze.

Ik denk dus inderdaad dat het aanleggen van een spaarbekken binnen afzienbare tijd noodzakelijk is. Het project moet wel gebaseerd zijn op een reële behoefte, zowel op het vlak van wateropslag als van zandontginning. Bovendien heeft ook de afweging van alternatieven, zoals de aanleg van een grijswatercircuit, een impact op de dimensie van het spaarbekken.

Een ander punt is dat de VMW nog steeds sterk afhankelijk is van winningen van grondwater in Waals-Brabant. Volgens sommigen moeten we op termijn de autonomie inzake grondwater verzekeren. Voor mij persoonlijk is dat geen prioriteit. Er moet meer geredeneerd worden op het niveau van een bekken en we moeten kijken naar de ondergrond. Voor een aantal actoren is de autonomie blijkbaar belangrijk. Daarom trachten ze in Vlaams-Brabant een oppervlakteberging te bekomen.

De afdeling Water signaleert me dat de dimensie van het bekken laat veronderstellen dat er een impact zal zijn op het vlak van het verkeer. Er werd berekend dat de werken tot gevolg zullen hebben dat per dag 60 twintigtonners gedurende 20 jaar af en aan zullen rijden. Vooral hiertegen wordt geprotesteerd. Dit alleen al is een argument om te zeggen dat we het bekken niet groter mogen maken dan nodig. De weigering van de vergunning aan de

Dua

VMW moet als een gelegenheid worden aangegrepen om samen met ons het hele project te bekijken.

Over de inplantingsplaats is er wel meer duidelijkheid. Om twee redenen werd de waterwinning in het Dijlebekken ten zuiden van Leuven vooropgesteld. Het waterproductiecentrum zal gebruikmaken van oppervlaktewater als ruwwaterbron. Belangrijk hierbij is de voorwaarde dat men het hele jaar door dient te beschikken over ruwwater in voldoende hoeveelheid en van goede kwaliteit. Indien men in normale omstandigheden continu over voldoende dagdebiet aan ruwwater beschikt, dan is het mogelijk om de inhoud van het bekken tot een minimum te beperken.

Het bekken wordt veeleer een doorstroombekken en geen spaarbekken. Het ruimtebeslag wordt hierdoor merkkelijk kleiner. Een bekken blijft echter nodig om ervoor te zorgen dat de waterkwaliteit zo homogeen mogelijk is en om bij calamiteiten een strategische reserve te hebben in functie van de continuïteit van de productie.

De Dijle ten zuiden van Leuven beantwoordt aan deze basisvoorwaarde. De inplantingsplaats is dus niet lichtzinnig gekozen. Ze beschikt immers over een niet onbelangrijk basisdebiet, afkomstig van de drainage van de waterlaag in de formatie van het zogenaamde Zand van Brussel. De ecologische impact ingevolge de inname van Dijlewater bij droogweerafvoer is momenteel in onderzoek bij het Instituut voor Natuurbehoud.

In de Dijlevallei liggen talrijke grondwaterwinnings. Ze zijn alle aangesloten op een groot toevoersysteem, dat vanaf het Waals-Brabantse Chaumont-Gistoux langsheen Leuven tot in Noord-Brabant naar Mechelen loopt. De nabijheid van dit toevoersysteem moet als een pluspunt worden beschouwd. De locatie is dus goed gekozen. Wel blijft de vraag hoe groot het bekken moet zijn en welke behoefte er is.

De realisatie van de waterspaarbekkens wordt gekoppeld aan een in de tijd beperkte exploitatie van zandwinning. Een privé-bedrijf is eigenaar van een groot deel van het betrokken gebied. Op dit moment zie ik geen belangenconflict tussen de privé-onderneming en overheid. Ik kan me daar definitief over uitspreken als ik het dossier heb bestudeerd. Het gaat hier om een samenwerkingsproject tussen de overheid en een privé-bedrijf, waarbij beide partijen een belang hebben. De betrokken

percelen werden door de door u bekende NV aangekocht om het als zandwinningsgebied te exploiteren. De percelen waren vroeger ingekleurd als ontginningsgebied met als nabestemming deels landbouwgebied en deels woonuitbreidingsgebied.

In Huldenberg werd een gewestplanwijziging doorgevoerd. Een gebied van ongeveer 50 hectare kreeg als bestemming 'openbaar nut'. Het doel was het doorstroombekken in te richten. Hierdoor kon de eigenaar niet meer aan zandwinning te doen. Mijn voorganger heeft dan een soort samenwerkingsmodel uitgewerkt om een planschadevergoeding te vermijden. Dat was een goede oplossing. De firma kon hierdoor de aanleg van een spaarbekken gefaseerd uitvoeren. Op die manier kon ze de vrijgekomen zandvoorraden valoriseren.

Ik weet niet in welke mate de VMW zich in deze samenwerkingsovereenkomst heeft geëngageerd ten aanzien van de firma. Dat zal het voorwerp uitmaken van het gesprek dat ik zal voeren. De afdeling Juridische Dienstverlening van het departement LIN zal op mijn vraag deze overeenkomst nog eens onder de loep nemen.

Ik ben bereid u verder informeren over de resultaten van het gesprek met de VMW. De uitkomst ervan zal bepalen welke beslissing ik zal nemen inzake het eventuele beroep van de VMW.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een goede zaak dat de vergunning nog niet is gegeven. Er is inderdaad nog te weinig informatie. U wacht nog op de resultaten van een aantal rapporten. Het is positief dat u een discussie zult voeren.

De inwoners van Huldenberg zijn niet tegen een waterwinning uit oppervlaktewater of het wachtbekken : wij zijn ook geen voorstanders van het oppompen van grondwater. Iedereen is het erover eens dat dit een geschikte plek is. Net als de minister, vind ik het belangrijk om na te gaan in welke mate de juridische belangen van de zandwinning niet belangrijker zullen blijken dan die van de waterwinning. Ik zal dit dossier in de toekomst alleszins blijven opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de eindverwerking van afval in Vlaanderen en de realisatie van voorbehandelingsinstallaties

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de eindverwerking van afval in Vlaanderen en de realisatie van voorbehandelingsinstallaties.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, uit de inventarisatie van huishoudelijke afvalstoffen van de OVAM blijkt dat de doelstelling inzake de terminaal te verwijderen huishoudelijke afvalstoffen, namelijk 200 kg per inwoner per jaar tegen het jaar 2006, nu al gehaald is. Gemiddeld halen we in Vlaanderen nog 191,82 kilogram restfractie van huisvuil op. De symbolische grens van 150 kilogram zal allicht nog voor 2010 worden gehaald. Dit zou misschien zelfs al in 2006 kunnen gebeuren. Dit betekent natuurlijk dat we tevens een lagere capaciteit voor de eindverwerking van het resterend huisvuil nodig hebben.

Omerekend zou het nog om ongeveer 1.260.000 ton huishoudelijk afval gaan. In 2000 is daarvan ongeveer 1.140.000 ton in Vlaanderen verwerkt, is 783.000 ton verbrand en is 356.000 ton gestort. De rest is verbrand of gestort in Brussel of in Wallonië. Hierbij moeten we tevens het met HHA gelijkgesteld bedrijfsafval, met inbegrip van de sorteer- en recyclageresidu's tellen. Dit afval schommelt rond de 1 miljoen ton. Dit betekent dat het totaal nog te verwerken HHA en BA ongeveer 2,2 miljoen ton per jaar bedraagt. De totale verbrandingscapaciteit in roosterovens bedraagt momenteel 1.146.000 ton. Na de realisatie van de extra capaciteit bij Indaver in Beveren zal deze capaciteit tot 1.310.000 ton stijgen. Bovendien wil de minister de stortcapaciteit zo snel mogelijk afbouwen.

Dit betekent dat de afvalverwerkingsrekening in 2005 enkel zal kloppen als de totale hoeveelheid aangeboden afval nog eens met minstens 200.000 ton daalt en als er, samen met de capaciteit voor de verbranding van de hoogcalorische fractie die hierna overblijft, een voldoende capaciteit aan voorbehandelingsinstallaties wordt gerealiseerd. Het gaat hier telkens om ongeveer 300.000 ton.

De BBT-studie van de VITO inzake alternatieve eindverwerkingstechnieken heeft de weg geopend voor technieken als het scheiden en vergisten en

het biologisch drogen en scheiden. Voor het RDF moeten beide technieken met een wervelbedoven worden gecombineerd. Deze installaties moeten nog worden gerealiseerd. Als we het beleid inzake de eindverwerking van afval definitief vorm willen geven, moeten we een voorbehandelingscapaciteit van 600.000 ton bereiken. Dit kan uiteraard ook gebeuren door vier verschillende installaties met een capaciteit van 150.000 ton uit te bouwen.

Tot op heden is slechts één dergelijke proefinstallatie in werking gesteld, namelijk de installatie van Igean te Brecht, met een capaciteit van 30.000 ton. Eén nieuwe installatie is vergund, namelijk de installatie van VERA op de Hooge Maey te Antwerpen, met een capaciteit van 150.000 ton. De bestendige deputatie van de provincie Antwerpen heeft een vergunning geweigerd voor het project van IOK/Igemo in Geel. Ook de vergunning voor het project van Machiels en Indaver met betrekking tot een voorbehandelingsinstallatie in Beringen is geweigerd. Het openbaar onderzoek over een – door de bestendige deputatie als alternatief omschreven – project om door Machiels een soortgelijke installatie uit te laten bouwen in Zutendaal is momenteel lopende. Van Gansewinkel wil te Evergem, nabij Gent, een voorbehandelingsinstallatie met een capaciteit van 120.000 ton uitbouwen.

De alternatieve verwerkingsinstallaties dreigen omwille van hetzelfde Nimby-syndroom spaak te lopen als de vroegere projecten rond roosterovens. Er zijn nochtans verantwoorde locaties naar voren geschoven. Sommige installaties zouden op industrieterreinen worden ingeplant. Andere zouden vlak bij het water worden geïnstalleerd om de aanvoer van afval over het water mogelijk te maken.

Als het de bedoeling is om een voldoende capaciteit aan voorbehandeling te realiseren, zal de eindbeslissing op gewestelijk niveau moeten worden genomen. Indien het Vlaams Gewest niet optreedt, zal het onmogelijk blijken om de stortcapaciteit verder af te bouwen.

In Limburg lijkt een afbouw van de vergunning voor het storten van huishoudelijk afval op het REMO-stort verbonden met de vraag naar de realisatie van voldoende alternatieve eindverwerkingscapaciteit. Daarnaast koesteren de drie Limburgse afvalintercommunales, de LRM en de provincie Limburg plannen om binnen een nieuwe PPS-beheersstructuur tot een nauwe samenwerking te komen. Als deze nieuwe afvalverwerkingsintercommunale het initiatief helemaal aan de privé-sector, met name aan de firma Machiels, zou overlaten, zou dit op termijn ten koste kunnen

Malcorps

gaan van een goede dienstverlening aan de bevolking en van een effectieve aanzet tot duurzame ontwikkeling. Dit laatste is nochtans een van de doelstellingen van het provinciebestuur. De inbreng van privé-partners mag in geen geval een hypothek leggen op de duurzaamheidsdoelstellingen die door de lokale overheden inzake afvalpreventie worden bepaald.

In Antwerpen dreigt het VERA-project vertraging op te lopen door de oplopende kosten en, na de participatie van Watco, door de vraag naar voldoende inbreng van de intercommunale Igean. De weigering van de provincie Antwerpen om het project IOK/Igemo in Geel te vergunnen, heeft veel te maken met de al jaren aanslepende strijd tussen de provincies en de intercommunales om de afvalmarkt te beheersen. Het provinciebestuur wil slechts één, door henzelf beheerde installatie. Objectief gezien, is er nood aan minstens twee installaties. Dit betekent dat er eigenlijk geen wedijver hoeft te zijn.

Het gemeentebestuur van Evergem heeft over het door Van Gansewinkel ingediende dossier een positief advies uitgebracht. De provincie Oost-Vlaanderen moet zich hier nu over uitspreken. Het gemeentebestuur heeft terecht opgemerkt dat de uiteindelijke beoordeling afhankelijk is van de verwerking van de restfractie. Als de restfractie in cementovens wordt verwerkt, is het totale resultaat voor het milieu ondermaats.

De capaciteit voor het verwerken van de hoogcalorische fractie moet voldoende hoog zijn. De VITO heeft hier een BBT-studie aan gewijd. Zelfs als dit buiten de afvalsector in de strikte zin van het woord zou gebeuren, moeten voor de valorisatie van de RDF dezelfde emissienormen gelden als voor de verbrandingsovens. Zowel voor het hoogcalorisch afval als voor het slib zou in Beveren voldoende capaciteit worden uitgebouwd. Sommige mensen vrezen zelfs voor een overcapaciteit.

Blijft de minister voor de verwerking van de restfractie van het huisvuil kiezen voor de uitbouw van een voldoende capaciteit aan voorbehandelingsinstallaties? Over hoeveel van die installaties zouden we idealiter moeten kunnen beschikken? Is er volgens de minister nood aan een spreiding van die installaties? Meent de minister dat die installaties op bijzondere plaatsen, bijvoorbeeld langs waterwegen, moeten worden ingeplant? Welke timing wordt gehanteerd voor de realisatie van deze voorbehandelingsinstallaties? Op welke wijze wordt

overleg gepleegd met de betrokken provincies en intercommunales? Zal de minister het initiatief nemen voor een rondetafelconferentie met alle betrokkenen in de provincie Limburg? Hoe wordt het overleg met de bevolking georganiseerd?

Is de realisatie van voldoende capaciteit aan voorbehandelingsinstallaties een voorwaarde voor de verdere afbouw van stortcapaciteit of de vervroegde sluiting van verbrandingscapaciteit? Ik denk hierbij voor Limburg aan de stopzetting van het storten van huishoudelijk afval in het REMO-stort en aan de vervroegde sluiting van de verbrandingsoven van Regionale Milieuzorg.

Dikwijls wordt een ongenueanceerd beeld opgehangen van dergelijke installaties zodat het Nimby-syndroom optreedt. Is het niet nodig om een positieve informatiecampagne op touw te zetten over nieuwe afvalverwerkingstechnieken zoals de techniek van scheiden en vergisten?

Welke initiatieven zal de minister nemen om nieuwe afvalbeheersconstructies te vermijden, die duurzaamheidsdoelstellingen doorkruisen? Ik denk aan initiatieven ter voorkoming van afval of ten gunste van een maximaal hergebruik van materialen. Welke conclusies werden getrokken uit het failliet van de afvalconcessies voor gemeenten die een meerkost van gemiddeld 3.600 frank per burger tot gevolg hebben?

Is de minister van mening dat er zowel in Limburg als in de Kempen best ook een voorbehandelingsinstallatie wordt gebouwd? Welke afwegingscriteria zal ze hanteren voor de keuze van een locatie? Is de minister al bezig met dossiers ingediend voor Beringen, Zutendaal en Geel? Zo ja, tegen wanneer wordt de knoop doorgesneden? Wordt er nog nagedacht over een mogelijke locatie in Vlaams-Brabant, want die provincie weet blijkbaar altijd de dans te ontspringen?

Hoe ver staat het met de realisatie van de benodigde capaciteit voor de verwerking van de hoogcalorische fractie, met andere woorden voor wat overblijft na het scheiden en vergisten? Steunt de minister de combinatie van de verwerking van deze stroom met andere stromen? Welke projecten werden daarvoor reeds ingediend? Dreigt er geen overcapaciteit te ontstaan in Beveren?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Malcorps, u stelt niet zomaar een vraag. Het is bijna een debat over de invulling van het afvalbe-

Dua

leid en over de oriëntatie van de eindverwerking. Toch zal ik het antwoord relatief kort houden.

Ik benadruk dat de Ladder van Lansink voor mij het principe bij uitstek is van het afvalbeleid. Ik ben dus helemaal geen voorstander van het storten van afvalstoffen. In een drukbevolkte regio zoals Vlaanderen zou het storten van afval zelfs geen optie meer mogen zijn. Een grote plaatsinname en overlast zijn immers inherent aan storten. Bovendien is het een verspilling van materialen. Uit het afval dat op een stort terecht komt, kan immers nog heel wat worden gerecupereerd.

In het verleden vormde het storten van afval echter wel een optie. We hebben de storten geërfd en zullen nog een tijdlang worden geconfronteerd met de gevolgen ervan. Zo is er wel een principieel stortverbod, maar moeten elk jaar opnieuw afwijkingen worden toegestaan. Het is in elk geval de bedoeling om tijdens deze legislatuur het storten van brandbaar afval systematisch af te bouwen, wat er ook gebeurt. Dat houdt het sluiten of maximaal afbouwen in van de bestaande stortplaatsen voor categorie II-afval of met andere woorden voor het huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval.

Om dit te bereiken wil ik mijn beleid ter voorkoming van afvalstoffen verder optimaliseren, het hergebruik verder uitbouwen en de recyclage maximaliseren van wat niet voorkomen of hergebruikt kan worden. Wat er dan nog overblijft aan afval moet volgens de beste technieken worden verwerkt. Dat restafval is trouwens relatief beperkt in Vlaanderen. Vorig jaar heb ik hierover een studie laten uitvoeren samen met zowat alle betrokken federaties. Uit die door iedereen ondersteunde studie komt naar voren dat in Vlaanderen werk moet worden gemaakt van de uitbouw van voorbehandelingsinstallaties die uit het afval materiaal recupereren en uit de rest zo veel mogelijk energie. Concreet komen zowel de scheidings-vergistingsinstallaties als de drogings-scheidingsinstallaties in aanmerking, in combinatie met een wervelbedinstallatie.

Aangezien momenteel inderdaad nog meer dan 1 miljoen ton afval wordt gestort, is er in Vlaanderen plaats voor een totale capaciteit aan voorbehandelingsinstallaties van ongeveer 1 miljoen ton. Uiteraard moeten we bij de creatie van verwerkingscapaciteiten heel voorzichtig blijven, zodat de druk ten gunste van preventie en hergebruik behouden blijft. Bovendien moet rekening worden gehouden met de toekomstige sluiting van bestaande ver-

brandingsovens. De MIWA-installatie te Sint-Niklaas zal als eerste op korte termijn – tegen het eind van 2002 – dichtgaan tengevolge van een rechterlijke uitspraak.

Ik zal het geheel snel overlopen, maar ik verzeker u dat alles cijfermatig is onderbouwd. In Vlaanderen is er behoefte aan de creatie van een nieuwe verwerkingscapaciteit door middel van voorbehandelingsinstallaties. De huisvuilverbrandingsinstallaties kunnen hun plaats behouden onder de strikte voorwaarde dat ze aan de opgelegde strenge normen voldoen. Deze installaties zijn momenteel trouwens een voorbeeld voor veel andere thermische processen in Vlaanderen. Op het vlak van de dioxine-emissiebeperking bijvoorbeeld, scoren de ovens heel wat beter dan een aantal industriële installaties.

U vraagt waar de voorbehandelingsinstallaties moeten worden gebouwd. Ik geef de voorkeur aan sites naast waterwegen, zodat het afval zo veel mogelijk via het water kan worden getransporteerd en er bijgevolg minder hinder ontstaat voor de omwonenden. Mijn doelstelling is de creatie van vier tot vijf voorbehandelingsinstallaties aan de waterwegen in Vlaanderen. Dit alles zal worden opgenomen in het Huishoudelijk Afvalplan Vlaanderen dat door de regering moet worden goedgekeurd. Ik geef mijn antwoord dus onder enig voorbehoud.

Het storten van afval gebeurt nu vooral nog in de provincies Limburg en Antwerpen. Voor de gemeenten in Vlaams-Brabant werd nog niet in een specifieke eindverwerking voorzien. Ik veronderstel dat de installaties best worden geplaatst in de regio's die er zelf naar vragen. Dat neemt niet weg dat ook Oost-Vlaanderen tot de mogelijkheden behoort. We moeten dat eens goed bekijken.

We krijgen redelijk veel steun van de sector en van het bedrijfsleven voor de eindverwerking met nieuwe behandelingstechnieken gekoppeld aan een wervelbedoven.

De heer Malcorps heeft natuurlijk gelijk dat ook hier het Nimby-syndroom opduikt. Dat is ook zo voor de nieuwe installaties, hoewel dat niet echt nodig is. In dat verband kan ik niet altijd een duidelijke lijn ontdekken in de beslissingen van de bestendige deputaties. Ik druk me dan nog voorzichtig uit. Er wordt systematisch beroep aangetekend, zodat uiteindelijk de minister de lijn moet trekken. Zo wordt in Limburg wel een vergunning gegeven voor de uitbreiding van het stortterrein, maar voor een voorbehandelingsinstallatie wordt de vergun-

Dua

ning geweigerd. Ik stel vast dat dit niet in het verlengde ligt van het gevoerde afvalbeleid.

In januari zal ik een gesprek hebben met de Limburgse deputatie om te onderzoeken welke richting het afvalbeleid in die provincie uitkan en om ervoor te zorgen dat dit beleid wordt afgestemd op het Vlaamse afvalbeleid. In het verleden heb ik vertegenwoordigers van de provincie, de intercommunales en de initiatiefnemers van de voorbehandelingsinstallaties bij elkaar gebracht. Ik geef er immers de voorkeur aan dat de intercommunales participeren in de verwerkingsinstallaties. Op die manier kunnen de gemeenten gegarandeerd hun restafval kwijt en kunnen zij mee de tarieven bepalen.

Na het gesprek met de Limburgse deputatie zal ik alle betrokkenen terug rond de tafel brengen en hen de vraag stellen welke van de mogelijke inplantingsplaatsen zij verkiezen voor de voorbehandelingsinstallatie : Beringen of Zutendaal. De initiatiefnemers moeten al het nodige doen om de bevolking optimaal van hun initiatieven op de hoogte te brengen en de mensen volledig in het proces te betrekken. In het voorjaar van 2002 moeten de knopen voor Limburg definitief worden doorgehakt.

In de provincie Antwerpen heb ik zelf in beroep een vergunning toegekend aan de scheidings-vergistingsinstallatie op de Hooge Maey, na een positieve uitspraak van de bestendige deputatie van Antwerpen. Daarnaast heeft de deputatie een vergunning geweigerd voor het IOK-Igemo-project. Ik zal het dossier volledig op zijn milieu-kwaliteiten bekijken en op basis daarvan in het voorjaar van 2002 de knoop doorhakken. Ook hier roep ik de betrokken partijen op om een sereen debat te voeren. De discussie moet worden gevoerd in functie van de heroriëntering van het afvalbeleid. Blijkbaar is er lokaal nogal wat protest tegen deze inplantingsplaats, maar het Nimby-syndroom kan zeker niet bepalend zijn. Ik ben ervan overtuigd dat het correct informeren van de lokale bevolking in dergelijke dossiers ontzettend belangrijk is. Ook een goede situering in het globale afvalbeleid is belangrijk.

Een nieuw initiatief vanuit Vlaams-Brabant ken ik niet. Ik ga ervan uit dat zij de initiatieven in de andere regio's afwachten. Ik heb de betrokkenen alvast laten weten erop te rekenen dat ook zij de weg

van de alternatieven inslaan. In al deze constructies zal ik toezien op de garantie dat de duurzaamheidsdoelstellingen worden gerespecteerd.

In Limburg zijn er concrete plannen voor een PPS-constructie inzake de verwerking van afvalstoffen. Ik heb al laten weten dat in ieder geval de overheid moet kunnen blijven sturen, en onder meer de controle op tarieven en investeringen en dergelijke moet kunnen uitvoeren. Verder moet de markt volledig worden geraadpleegd zodat de beste privé-partner wordt gekozen. Op geen enkele manier mag het afvalpreventiebeleid van gemeenten worden ondergraven. Wat betreft de concessie-overeenkomsten ligt er een brief voor de stad Aarschot klaar met de vraag om de OVAM te betrekken in de werking van de concessieraad. Op die manier kunnen we lessen trekken uit dergelijke formules en zo nodig beleidsmaatregelen treffen.

Ten slotte moet uiteraard het hoogcalorisch afval worden verwerkt. Dat is het sluitstuk van een goede aanpak. Het initiatief van Indaver/Watco in Beveren wordt op dit ogenblik door de administratie onderzocht. Ik zal erop toezien dat er zeker geen overcapaciteit ontstaat. Verder wijs ik erop dat het uitvoeringsplan voor de verwerking van slib in openbaar onderzoek is. Op basis hiervan kan ik ook de beslissing over de capaciteit van de slibverwerking in de vermelde Indaver/Watco-installatie goed motiveren, want ik hanteer het principe van ondercapaciteit : we mogen geen slib produceren om de capaciteitscijfers te halen.

U ziet dat deze zaken mijn volle aandacht krijgen. Ik roep alvast de volksvertegenwoordigers op om de kans die nu in Vlaanderen bestaat om de richting in te slaan van alternatieve installaties niet te laten liggen en op die manier eindelijk af te geraken van de stortplaatsen en al hun kwalen. Ik denk dat we er in het vroege voorjaar van 2002 klaar mee zullen zijn.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Het is belangrijk dat er een maatschappelijk draagvlak voor de heroriëntering van het afvalbeleid wordt gecreëerd. De mensen moet duidelijk worden gemaakt dat de nieuwe installaties een echt alternatief zijn voor het storten en verbranden van afval, dat slecht is voor het milieu en voor de gezondheid. Een scheidings-vergistingsinstallatie is geen verbrandingsoven of een stinkfabriek, maar een echt alternatief. We moeten daarover een campagne opzetten, zodat we niet in

Malcorps

de val van het Nimby-syndroom trappen. Het afval moet echter wel ergens terecht, en alle overheden moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.35 uur.*
